

**Державний заклад
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»**

Кафедра педагогіки
Кафедра психології

**КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

З₂ Педагогіка і психологія вищої школи

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
напрямок підготовки	09 Біологія
спеціальність	091 Біологія
факультет	природничих наук

2016 – 2017 навчальний рік

**Комплекс навчально-методичного забезпечення
навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи»**

I. Плани практичних занять

Практичне заняття 1

Тема: Загальні основи педагогіки вищої школи

Мета – охарактеризувати педагогіку в системі наук про людину. Розглянути об'єкт, предмет, основні категорії. Проаналізувати мету вищої професійної освіти, модель особистості фахівця, побудовану на основі компетентнісного підходу.

План

1. Місце педагогіки вищої школи в системі наук про людину.
2. Об'єкт, предмет і завдання педагогіки вищої школи.
3. Основні категорії педагогіки вищої школи.
4. Проблема й таксономія цілей вищої професійної освіти.
5. Модель особистості фахівця, побудована на основі компетентнісного підходу.

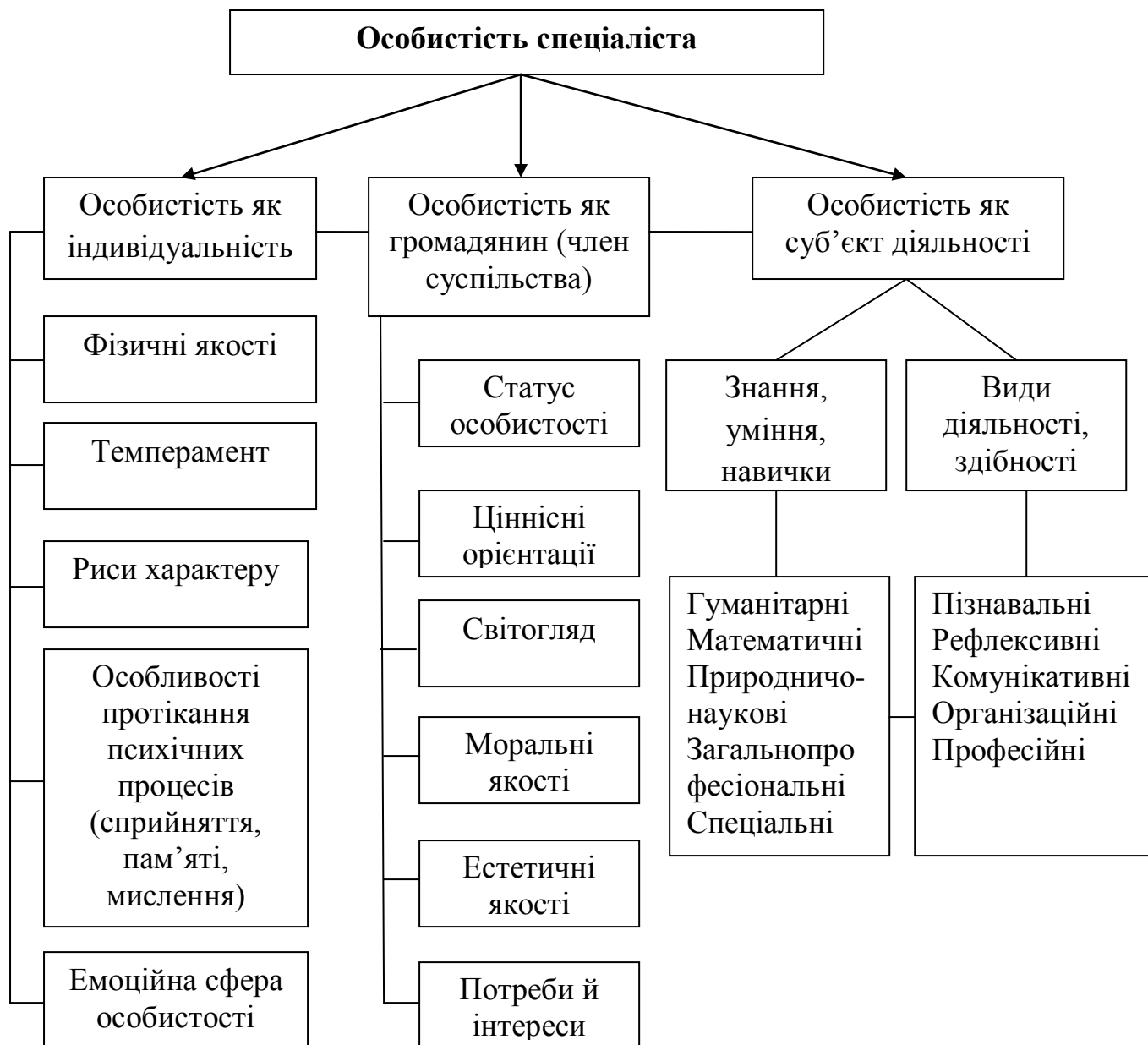
Поточний контроль. Виконайте практичні завдання:

Завдання 1. Складіть блок-схему, що відбиває основні категорії педагогіки вищої школи зі змістовним визначенням кожної категорії.

Завдання 2. Розробіть структурно-логічну схему, що відображає взаємозв'язок об'єкта, предмета й завдань педагогіки вищої школи, визначивши їх змістовно.

Завдання 3. Проаналізувавши цілі вищої професійної освіти, висунуті В. Беспалько, А. Вербицьким, Г. Щедровицьким і опираючись на основні документи України, визначте основні цілі сучасної вищої професійної освіти й зобразите їхню таксономію схематично із вказівкою методологічних підходів і рівнів.

Завдання 4. Проаналізуйте графічну модель особистості фахівця, охарактеризуйте змістовно особистість фахівця як суб'єкта професійної діяльності згідно зі спеціалізацією Вашого профілю.

Практичне заняття 2

Тема: Професійна діяльність викладача вищого навчального закладу.

Викладач як суб'єкт науково - педагогічної діяльності

Мета – охарактеризувати професійну діяльність викладача вищого навчального закладу. Проаналізувати особистість викладача як суб'єкта науково-педагогічної діяльності.

План

1. Загальна характеристика діяльності викладача вищого навчального закладу.
2. Основні функції науково-педагогічної діяльності викладача вузу.
3. Педагогічна майстерність викладача вищої професійної школи.

4. Особистісні властивості викладача вузу як суб'єкта науково-педагогічної діяльності.

5. Психолого-педагогічна компетентність викладача вузу.

Поточний контроль. Виконайте практичні завдання:

Завдання 1. Складіть блок-схему, що змістовно відображає діяльність викладача вищого навчального закладу.

Завдання 2. Розробіть структурно-логічну схему, що змістовно відображає основні функції науково-педагогічної діяльності викладача вузу.

Завдання 3. Розробіть структурно-логічну схему, що змістовно відбиває педагогічну майстерність викладача вищої професійної школи і його складові. Дайте визначення кожному поняттю.

Завдання 4. Складіть схему, що відображає особистісні якості викладача вузу як суб'єкта науково-педагогічної діяльності.

Завдання 5. Розробіть структурно-логічну схему, що відбиває сутнісну характеристику психолого-педагогічної компетентності викладача вузу з описом: комунікативної, організаторської й креативної складових.

Практичне заняття 3

Тема: Дидактика вищої школи

Мета – охарактеризувати зміст вищої професійної освіти в Україні. Проаналізувати сутність, закономірності та концепції процесу навчання у вищій школі України.

План

1. Сутність і структура змісту освіти. Нормативні документи, що її регламентують.

2. Принципи й критерії відбору змісту професійної освіти. Фактори, що детермінують зміст вищої професійної освіти.

3. Сутність і характеристика процесу вищого професійного навчання в Україні.

4. Закономірності й принципи навчання у вищій школі.

5. Концепції навчання у вищій школі України.

Поточний контроль. Виконайте практичні завдання:

Завдання 1. Відобразити схематично сутність і структуру змісту вищої професійної освіти в Україні.

Завдання 2. Складіть структурно-логічну схему, що відображає принципи й критерії відбору змісту вищої професійної освіти в Україні з виділенням факторів, що її детермінують.

Завдання 3. Складіть структурно-логічну схему, що відображає сутнісну характеристику процесу вищого професійного навчання в Україні.

Завдання 4. Складіть структурно-логічну схему, що відображає змістовну характеристику й взаємозв'язок закономірностей і принципів навчання у вищій школі.

Завдання 5. Складіть таблицю, що відображає змістовну характеристику, гідності й недоліки концепцій навчання у вищій школі України.

Практичне заняття 4

Тема: Методи й форми навчання у вищій школі

Мета – охарактеризувати методи й форми навчання у вищій професійній школі України. Вивчити методичні аспекти підготовки й проведення основних форм навчальних занять.

План

1. Методи й методичні прийоми навчання у вищій школі.
2. Класифікація методів навчання.
3. Форми організації навчання у вищій професійній школі.

Поточний контроль. Виконайте практичні завдання:

Завдання 1. Дайте визначення поняттям метод навчання, методичний прийом. Як вони взаємозалежні?

Завдання 2. Складіть таблицю, що відображає сутнісну характеристику, гідності й недоліки методів навчання: словесний, наочний, практичний, пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий, дослідницький, груповий метод вирішення проблем, ситуаційний, метод евристичних питань, метод проектів.

Завдання 3. Для характеристики системи організаційних форм навчання у вузі складіть та заповніть таблицю:

Форма навчання	Змістова характеристика, особливості	Типи, види	Переваги використання в навчальному процесі	Недоліки використання в навчальному процесі

Практичне заняття 5

Тема: Контроль і оцінка навчальної діяльності студентів

Мета – охарактеризувати сучасні види й методи контролю та оцінки знань, умінь і навичок студентів.

План

1. Сутність понять «контроль», «облік» і «оцінка» знань умінь і навичок студентів. Функції й принципи контролю.
2. Види контролю. Форми перевірки знань, умінь і навичок студентів.
3. Методи контролю знань, умінь і навичок.
4. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів. Рейтингова система оцінювання знань, умінь і навичок.

5. Контроль якості професійної освіти.

Поточний контроль. Виконайте практичні завдання:

Завдання 1. Складіть блок-схему, що відбиває взаємозв'язок поняття контроль і оцінка з їхніми функціями й принципами, зі змістовним визначенням кожного поняття.

Завдання 2. Розробіть структурно-логічну схему, що відображає взаємозв'язок видів контролю й форм перевірки знань, умінь і навичок студентів.

Завдання 3. Складіть структурно-схему, що відбиває методи контролю знань, умінь і навичок студентів з етапами. Дайте визначення основним поняттям.

Завдання 4. Складіть блок-схему, що змістовно характеризує оцінку результатів навчальної діяльності студентів як форми оцінювання різних груп компетенцій студентів.

Завдання 5. Складіть структурно-логічну схему, що змістовно відбиває проблему якості вищої професійної освіти і її контролю.

Практичне заняття 6

Тема: Процес виховання в системі вищої професійної освіти

Мета – охарактеризувати процес виховання студентів у вузі.

План

1. Сутність, цілі й завдання, закони, закономірності й принципи виховання молоді в системі вищої професійної освіти.
2. Виховання як процес соціалізації особистості студентства.
3. Зміст виховання студентів у вищій школі. Сучасні парадигми виховання.
4. Методи й організаційні форми виховання студентської молоді.
5. Роль і функції куратора студентської академічної групи.

Поточний контроль. Виконайте практичні завдання:

Завдання 1. Складіть блок-схему, що відбиває сутність, цілі й завдання, закони, закономірності й принципи виховання молоді в системі вищої професійної освіти.

Завдання 2. Зобразите схематично виховання як процес соціалізації особистості студентства.

Завдання 3. Проаналізувавши зміст виховання студентів, складіть блок-схему, що характеризує його з урахуванням змістовної характеристики сучасних парадигм виховання.

Завдання 4. Складіть структурно-логічну схему, що відображає методи й організаційні форми виховання студентської молоді.

Завдання 5. Складіть схему, що відображає мету, завдання, роль, функції, форми й методи роботи куратора студентської академічної групи.

II. Самостійна робота студентів у першому модулі
«Педагогіка вищої школи»
навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи»

Тема 1. Становлення і розвиток вищої освіти в Україні, особливості її функціонування

1. Питання для обговорення

1. Характеристика закладів освіти – провісників української вищої школи (Львівська братська школа: мета, завдання, зміст навчання і виховання; Острозька академія: історія і сучасність; Київська колегія як провісник європейського типу; Києво-Могилянська академія як центр освіти, науки і культури слов'ян у XVII-XVIII ст.).

2. Заснування та функціонування відомих університетів України (Львівський університету в межах Австрійської (Австро-Угорської) імперії, у добу польського панування в Галичині, таємний Львівський університет; Харківський університет: заснування, структура, особливості діяльності (1805 р., В.Н.Каразін); Київський університет: заснування, структура, особливості діяльності (1834 р., М.О.Максимович); Новоросійський університет: заснування, структура, особливості розвитку (1865р., М.І.Пирогов), Чернівецький університет: заснування, структура, особливості функціонування в межах Австро-Угорської та румунської держав.

3. Високі школи українського зарубіжжя: історія виникнення і сучасний стан (США, Канада, Німеччина, Чехословаччина у міжвоєнний період); Український Католицький університет у Римі; українські імена у світовій науці (освіті, музиці, мистецтві, архітектурі, літературі тощо).

2. Практичні завдання

Провести міні-дослідження з проблем:

1. Розвиток вищої освіти в умовах Української Народної Республіки.
2. Виникнення і розвиток вищої педагогічної освіти на Сході України (1940-і – поч. 1990-х рр.).
3. Становлення і розвиток Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.

3. Питання для самоконтролю

1. Заснування перших університетів у Європі (XII-XIX ст.), їх права, свободи, зміст і форми навчально-виховної діяльності.
2. Українці в університетах Європи XIV – XVIII ст.
3. Я. А. Коменський і його «Велика дидактика» про вищу школу.
4. Визначні вітчизняні педагоги XIX – поч. XX ст. про проблеми вищої освіти.
5. Видатні діячі Українського Вільного університету у Відні, Празі та Мюнхені: історія і сучасність.
6. Заснування та діяльність Наукового Товариства імені Т. Шевченка (Львів-Київ).

7. Заснування і початок діяльності Української Академії Наук (1918-1933).

Тема 2. Системи вищої освіти у зарубіжних країнах: ретроспектива, сучасний стан відповідно до вимог Болонської освітньої реформи

1. Питання для обговорення

1. Болонська декларація та основні документи щодо втілення ідей Болонського процесу у сучасній вищій освіті.
2. Основні завдання, принципи та етапи формування зони європейської вищої освіти.
3. Пріоритетні напрями розвитку вищої освіти в Україні її завдання на сучасному етап.
4. Механізми та інструменти досягнення цілей Болонського процесу в Україні.

2. Практичні завдання

Законспектувати основні положення наступних документів:

1. Лісабонська конвенція (1997 р.).
2. Сорбоннська (1998 р.) та Болонська (1999 р.) декларації.
3. Конвенція європейських вищих навчальних закладів та освітніх організацій (Саламанка, 29–30 березня 2001 р.).
4. Комюніке зустрічі європейських міністрів, відповідальних за вищу освіту (Прага, 18-19 травня 2001 р.).
5. Комюніке Конференції Міністрів, відповідальних за вищу освіту (Берлін, 19-20 вересня 2003 р.).
6. Комюніке Конференції міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти (Берген, 19-20 травня 2005 р.).

3. Питання для самоконтролю

1. Принципи формування змісту кваліфікацій і структур ступенів. Компетентнісний підхід.
2. Технологія проектування інноваційного навчального середовища у системі професійної підготовки фахівців в європейських країнах.
3. Взаємовизнання дипломів як чинник інтеграції освіти. Європейський зразок додатка до диплома.
4. Велика Хартія університетів як складова Болонського процесу.
5. Шляхи реалізації основних принципів Болонської декларації.
6. Академічне визнання кваліфікацій.

Тема 3. Організація навчально-виховного процесу у ВНЗ у світлі європейських освітніх викликів сучасності

1. Питання для обговорення

1. Особливості організації навчального процесу у ВНЗ за кредитно-модульною технологією навчання (поняття кредитно-модульної технології навчання, принципи кредитно-модульного навчання).

2. Інтеграція освітніх систем. Дидактична організація навчального процесу.

3. Управління навчальним процесом. Узгодження критеріїв оцінювання знань.

4. Доступність навчання, держзамовлення і перспективи обсягів підготовки студентів.

5. Основні напрями роботи по удосконаленню навчального процесу у вищій школі (Закон України «Про вищу освіту» (2014).

2. Практичні завдання

2.1. Опрацювати питання:

1. Освітні проекти в рамках Болонського процесу.

2. Педагогічні інновації та трансформація ролі викладача в умовах КМСОНП.

3. Можливості автоматизованого тестування в умовах модульного контролю знань студентів.

2.2. Утворіть концептуальний конструкт «Україна у Болонському просторі: проблеми реформування національної системи вищої освіти». Використовуйте такий алгоритм:

1. Назвіть наукові праці, в яких розглядається означена проблема.

2. Розкрийте теоретичні засади й практичні заходи вирішення таких аспектів проблеми реформування системи вищої освіти:

- розробка новітніх стандартів вищої освіти;

- оновлення змісту вищої педагогічної освіти України у світлі вимог Болонського процесу;

- новітні технології у підготовці вчителя іноземних мов: творчий досвід країн європейського освітнього простору;

- вимоги до викладача вищої школи у Болонському просторі;

- засоби забезпечення мобільності та конкурентоспроможності сучасного фахівця: аналітико-порівняльні аспекти.

3. Питання для самоконтролю

1. У чому особливості організації нелінійної форми навчання?

2. Назвати принципи навчання у вищій школі.

3. Критерії оцінювання якості освіти у вищій школі.

4. Основними формами навчання у вищій школі є....

5. Хто такі тьютори? Для чого вони потрібні?

6. У яких документах знаходить вираз зміст освіти?

7. Кваліфікації та освітні рівні - це Вони визначаються (вказати документ).

8. Дидактика вищої школи як наука, її завдання і основні категорії.

9. Державний стандарт сучасної української освіти: необхідність і дійсність.

10. Зміст вищої освіти і його визначальні компоненти.

11. Сутність і зміст ступеневої освіти України.

12. Загальні методи і засоби навчання у вищій школі.

Тема 4. Луганський національний університет імені Тараса Шевченка: витоки, становлення

1. Питання для обговорення

1. Луганський вчительський інститут як основа заснування ЛНУ імені Тараса Шевченка.
2. Еволюція структури університету на різних етапах його розвитку.
3. Науково-дослідна робота викладачів та студентів університету на різних етапах його становлення.
4. Організація соціально-гуманітарної та позааудиторної роботи зі студентами (клуби, тематичні дискотеки, ансамблі, гуртки за інтересами, акції, форми студентського самоврядування тощо).

2. Практичні завдання

На основі вивчення наукових та літературних джерел, підготувати міні дослідження з питання історії розвитку університету для обговорення.

3. Питання для самоконтролю

1. Луганський вчительський інститут був створений.....
2. Інститут готував спеціалістів за фахами.....
3. Відомими педагогами-викладачами в довоєнний період були....
4. Основні віхи розвитку ЛНУ імені Тараса Шевченка на Луганщині є..
6. Створення ЛНУ імені Тараса Шевченка відбулося вроці..
7. В Університеті відбувається підготовка фахівців за такими галузями.....
8. Назвати провідні наукові школи університету.....
9. Університет став національним у році.

Тема 5. Європейська кредитно-трансферна акумулююча система організації навчального процесу та шляхи і засоби її впровадження у вищу освіту України. Традиційні та інноваційні технології навчання у сучасній вищій школі

1. Питання для обговорення

1. Поняття про кредитно-модульну систему організації навчального процесу. Принципи кредитно-модульного навчання.
2. Програма дій та заходи щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України (наказ МОН від 23.01.04 р. № 49).
3. Науково-методичні засади впровадження КМСОНП у вищу освіту України.
4. Європейська кредитно-трансферна та система накопичення ECTS.

2. Практичні завдання

1. Законспектувати тези статті Петренка В. Державний стандарт вищої освіти у контексті Болонського процесу (переліки кваліфікацій, напрямів і спеціальностей вищої освіти).

2. Вивчити нормативні та інструктивні матеріали Міністерства освіти і науки України щодо впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у ВНЗ України.

3. Питання для самоконтролю

1. Структура і вимоги до складання основних компонентів КМСОНП.
2. Формування та реалізація індивідуального навчального плану студента.
3. Контроль за індивідуальним навчальним планом студента.
4. Назвіть форми організації навчання в умовах КМСОНП.
5. Що включає в себе організаційно-методичне забезпечення КМСОНП?
6. Охарактеризуйте контроль успішності студента за шкалою оцінювання навчальних досягнень студента.
7. В чому суть державної атестації студентів?
8. Академічне визнання кваліфікацій. Освітні проекти в рамках Болонського процесу.
9. Взаємовизнання дипломів. Європейський зразок додатку до диплома.
10. Педагогічні інновації та трансформація ролі викладача в умовах КМСОНП.
11. Дайте характеристику Європейської системи «полегшеної шкали оцінювання» знань і поясніть мотивацію її виникнення.
12. Охарактеризуйте головні функції Додатку до диплома. На які частини він розподіляється? Що в них має бути відображено?
13. Яка навчальна технологія називається кредитно-модульною?
14. Поясніть, чому важливим моментом реструктуризації навчального процесу є запровадження інноваційних освітянських технологій?

Тема 6. Сутність, мета, завдання, закономірності та принципи виховання студентської молоді. Національне і громадянське виховання майбутніх фахівців

1. Питання для обговорення

1. Розвиток, виховання і формування особистості: основні поняття, теорії та концепції.
2. Особистість і колектив, міжособистісні та суспільні взаємини, їх структура і характер.
3. Концепція, програма і зміст національного виховання студентської молоді в сучасних умовах.
4. Шляхи і засоби національного виховання молоді у процесі навчальних занять і в позанавчальний час.
5. Пласт та інші молодіжні організації України: історія і сьогодення.

2. Практичні завдання

Розробити модель виховного заходу зі студентами, враховуючи зацікавлення та інтереси кожного з них, та спрогнозувати умови його ефективного проведення.

3. Питання для самоконтролю

1. Питання на дискусію: Чи доцільно виховувати студента у вищому навчальному закладі? Чи здійснюється процес виховання студентів під час навчання?
2. Аналіз педагогічних ситуацій стосовно застосування різноманітних методів, прийомів переконання студентів у навчальний і позанавчальний час.
3. Аналіз обговорення умов організації діяльності студентів з метою їхнього виховання.
4. Концептуальні засади демократизації та реформування вищої освіти в сучасній Україні.
5. Сутність і мета національного виховання.
6. Концепція підготовки педагога в умовах університету та її методичне забезпечення.
7. Світогляд як основа формування особистості.
8. Шляхи і засоби національно-громадянського виховання майбутнього фахівця.
9. Концепція, програма і зміст національно-громадянського виховання студентства в сучасних умовах (з власними пропозиціями щодо вдосконалення технологій).

Література для підготовки до практичних занять та самостійної роботи

Базова

1. Бандурка О. М. Основи педагогічної техніки: навчальний посібник / О. М. Бандурка, В. О. Тюріна, О. І. Федоренко. – Х. : ТИТУЛ, 2006. – 176 с.
2. Барвинский А. А. Курс лекций по психологии и педагогике. Раздел «Психология и педагогика высшей школы»: учебное пособие / А. А. Барвинский. – Сумы : Сумский государственный университет, 2015. – 110с.
3. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти : навч. посібн. для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти / Я. Я. Болюбаш. – К. : ВВП "КОМПАС", 1997. – 64с.
4. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
5. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За ред. В. Г. Кременя. Авторський колектив: М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук, В. В. Грубенко, І. І. Бабан. – Тернопіль : Навчальна книга. – Богдан, 2004. – 384с.
6. Галузинський В. М. Евтух М. Б. Основи педагогіки і психології вищої школи в Україні/ В. М. Галузинський М. Б. Евтух. – К., 1995 – 168 с.
7. Кудіна В. В., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В. В. Кудіна, В. І. Юрченко– К. : КСУ, 2004. – 176 с.

8. Мороз О. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І. Педагогіка і психологія вищої школи. / О. Г. Мороз та ін. – К. : НПУ, 2003. – 267 с.

9. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / В. М. Нагаєв. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.

10. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; за ред. З. Н. Курлянд. – 3-є вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2007. – 495 с.

11. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи: навчальний посібник для магістрів и аспірантів / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – К. : ТОВ "Філ-студія", 2006. – 320 с.

12. Полякова Г. А. Педагогіка: навчальний посібник / Г. А. Полякова, Т. А. Борова. – Х. : ВД: "ІНЖЕК", 2011. – 374 с.

13. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / М. М. Фіцула. – К. : "Академвидав", 2006. – 352 с.

Допоміжна

1. Авдєєва У. М. Інноваційні комунікативні технології в роботі куратора академгрупи : навч. посібник / У. М. Авдєєва, У. М. Мельникова. – К. : ВД «Професіонал», 2007. – 304 с.

2. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. Підручник / А. М. Алексюк. – К. : Либідь, 1998. – 560 с.

3. Андреев А.А. Педагогика высшей школы. Новый курс / А. А. Андреев. – М. : Московский международный институт эконометрики, информатики, финансов и права, 2002. – 264 с.

4. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи: навч. посібник / Л. В. Артемова. – К. : Кондор, 2008. – 272 с.

5. Артемчук Г. І. Вища школа України: реальність і тенденції розвитку: монографія / Г. І. Артемчук. – К. : Ленвіт, 2004. – 176 с.

6. Боголіб Т. М. Принципи управління вузом : [монографія] / Т. М. Боголіб. – К. : Т-во "Знання", КОО, 2004. – 204 с.

7. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах освіти : навчальний посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти / Болюбаш Я. Я. – К. : ВВП «Компас», 1997. – 278 с.

8. Будах І. Є. Комп'ютерна діагностика навчальної успішності / Будах І. Є. – К. : ЦМК МОЗ України, УДМУ, 1995. – 221 с.

9. Бутенко Н. Ю. Комунікативна майстерність викладача : навч. посіб. / Н. Ю. Бутенко. – К. : КНЕУ, 2005. – 336 с.

10. Вища освіта в Україні: нормативно-правове регулювання. Т.3 / за заг. ред. Л. Горбунової, М.Ф. Степка. – К. : Форум, 2006. – 1616 с.
Вища освіта України як фактор цивілізаційного визначення молоді: монографія / авт. кол.: за ред. М. Михальченка. – К. : Пед. думка, 2010. – 312с.

11. Комп'ютерні технології в освіті: навч. посібн. / Ю. С. Жарких, С. В. Лисоченко, Б. Б. Сусь та ін. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. – 239 с.

12. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 334 с.
13. Драч І. І. Педагогіка вищої школи / І. І. Драч. – К. : Вид. ДВНЗ «Ун-т менеджменту освіти», 2013. – Ч. 2. – 71 с.
14. Дубасенюк О. А. Концептуальні підходи до професійно-педагогічної підготовки сучасного педагога / Дубасенюк О. А. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2011. – 114 с.
15. Козак Н.Л., Шоробура І.М. Університетська освіта: Навчальний посібник/Н.Л. Козак Н.Л., І.М. Шоробура – Львів : «Новий світ-2000», 2011. – 180 с.
16. Комар Ю. М. Основи навчання студента: у 4 кн. / Ю. М. Комар, О. С. Поважний ; заг. ред. В. В. Дорофійенко. – Донецьк : Дон ДУУ. – 2004. – 260 с.
17. Концептуально-методологічні основи проектування методів і засобів діагностики освітніх результатів у вищих навчальних закладах: монографія / за заг. ред. В. І. Лугового, О. Г. Ярошенко. – К. : Педагогічна думка, 2014. – 234 с.
18. Кремень В. Г. Вища освіта в Україні : навч. посіб. / В.Г.Кремень, С. М. Ніколаєнко. – К. : Знання, 2005. – 327 с.
19. Кухаренко В. М. Дистанційне навчання: Умови застосування. Дистанційний курс: навчальний посібник / В. М. Куренко, О. В. Рибалко, Н. Г. Сиротенко; за заг. ред. В. М. Кухаренка. – 3-тє вид. – Х. : НТУ «ХПІ», «Торгсін», 2002. – 320 с.
20. Локарева Г. В. Педагогічне спілкування: науково-методичний посібник / Г. В. Локарева, Л. І. Міщик, О. О. Почерніна. – Запоріжжя : Запорізький держуніверситет, 2000. – 154 с.
21. Мещанінов О.П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: монографія /О. П. Мещанінов. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили. 2005. – 460 с.
22. Освітній менеджмент: навчальний посібник / за ред. Л. Даниленко, Л. Карамушки. – К. : Шкільний світ, 2003. – 400 с.
23. Педагогіка вищої школи: підручник / за ред. Д. В. Чернілевського. – Вінниця : АМСКП, Глобус-Прес, 2010. – 408 с.
24. Практическая психология для преподавателей / М. К. Тутушкина, В. Л. Васильев, С. А. Волков и др. – М. : Филин, 1997. – 328 с.
25. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / Дж. Равен; пер. с англ. – М. : «Когито-Центр», 2002. – 396 с.
26. Теорія і методика професійної освіти: навчальний посібник/ З. Н. Курлянд [та ін.] ; за ред. З. Н. Курлянд. - К. : Знання, 2012. - 390 с.
27. Університетська освіта: навч.-метод. посіб./ Укладач Г.В.Толканець. – К. : Кондор, 2011. – 182 с.
28. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність / В.В.Химинець. – Тернопіль : Мандрівець, 2009. – 360 с.

29. Хрестоматія з педагогіки вищої школи: навч. посібн. / В. І. Лозова, А. В. Троцько, О. М. Іонова та ін.; за заг. ред. В. І. Лозової. – Х. : Віровець А. П. «Апостроф», 2011. – 408 с.

30. Чельшкова М. Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов: Учебное пособие / Чельшкова М. Б. – М. : Логос, 2002. – 432 с.

Нормативні документи

1. Закон «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII / Електронний ресурс. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/ua>.

2. Питання державної реєстрації вищих навчальних закладів: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 квіт. 2006 № 471 // Урядовий кур'єр. – 2006. – № 73–74. – 18 квітня. – С. 33–34.

3. Положення про вищий навчальний заклад. Про академічну стипендію ім. М. С. Грушевського для студентів та аспірантів вищих навчальних закладів : Постанова Кабінету Міністрів України від 10 березня 2006 № 257 // Урядовий кур'єр. – 2006. – № 61. – 31 березня. – С. 12.

4. Про вищу освіту: Закон України від 19 жовт. 2006 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2006. – 64 с. – (Закони України).

5. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2006 р. № 163 // Урядовий кур'єр. – 2006. – № 38. – 24 лютого. – С. 13.

Інформаційні ресурси

Всі українські інформаційні ресурси, пов'язані з освітою: організації, вищі навчальні заклади, інформація про системи освіти найбільш розвинених країн, преса, виставки, конференції, фірми та ін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ednu.kiev.ua/>.

1. Освітня українська мережа. Міністерство освіти, Інститут змісту і методів навчання, перелік серверів установ, підпорядкованих міністерству освіти України, та ін. – Режим доступу : <http://www.edu-ua.net/>

2. Сервер Першої української комп'ютерної дидактичної лабораторії. Великий путівник з освітніх серверів Інтернет. – Режим доступу: <http://www.dlab.kiev.ua/>

3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: навчальний посібник / С. С. Вітвицька. Режим доступу: <http://thinbook.org/book/230-osnovi-pedagogiki-vishhoyi-shkoli-navchalnij-posibnik-vitvicka-pp.html>

4. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник [Електронний ресурс] / А. І. Кузьмінський. – К.: Знання, 2005. – 486 с. Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-text-4039.html>

5. Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник [Електронний ресурс] / З. Н. Курлянд. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_kurlyand_zn

6. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник [Електронний ресурс] / В.Л. Ортинський. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/00000000/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_ortinskiy_vl
7. Освітній портал – каталог освітніх ресурсів, новини освіти, вищі навчальні заклади України і Росії. Режим доступу: <http://osvita.org.ua>
8. Педагогика и психология высшей школы. Режим доступу: http://www.krotov.info/lib_sec/shso/71_rost1.html
9. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи. Вища школа як педагогічна система. Режим доступу: <http://www.virtual.ks.ua/students/7488-subject-tasks-main-categories-pedagogics-high-school-as-the-educational-system.html>
10. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник [Електронний ресурс] / Т.І. Туркот. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/13680808/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_turkot_ti
11. <http://www.psynavigator.ru/books.php>
12. <http://www.psy.pu.ru/index-php>
13. <http://www.mirknig.com/psihologiya>
14. <http://www.psychologies.ru>
15. Зимняя И. А. Педагогическая психология. Учебник для вузов. Режим доступу: <http://psychlib.ru/mgppu/zim/zim-001-.htm>
16. Барвинский А. А. Курс лекций по психологии и педагогике. Раздел «Психология и педагогика высшей школы» : учебное пособие. Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/39510/1/psihology.pdf>
17. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи навчальний посібник) Режим доступу: <http://www.psyh.kiev.ua>

III. Індивідуальні та творчі завдання до першого модулю «Педагогіка вищої школи» навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи»

1. Ознайомтесь із Законом України «Про освіту» й выпишіть завдання освіти, зокрема ті, що стоять перед вищими навчальними закладами.
2. Опрацюйте текст Закону України «Про освіту», зверніть увагу на сутність принципів освіти, завдання навчальних закладів.
3. Ознайомтесь із Законом України «Про вищу освіту», зосередивши увагу на таких аспектах: розуміння основних педагогічних термінів, що стосуються вищої освіти (розділ I), права уповноваженого органу в галузі освіти (стаття 18); повноваження Вищої атестаційної комісії (статті 22, 23); особливості ліцензування й акредитації ВНЗ (стаття 28); функції керівника ВНЗ (статті 32, 33); права й обов'язки учасників навчально-виховного процесу (статті 46-56).

4. Прочитайте статут вищого навчального закладу, в якому навчаєтесь, і з'ясуйте, як у ньому відображені положення Закону України «Про вищу освіту».

5. Ознайомтесь із Національною доктриною розвитку освіти й занотуйте пріоритетні напрями розвитку освіти в Україні.

6. Опрацюйте Національну доктрину розвитку освіти й виокремить тенденції підготовки фахівців у вищій школі з погляду перспектив її вдосконалення.

7. Ознайомтеся зі змістом Закону України «Про вищу освіту», з'ясуйте сутність таких складових: стандарти вищої освіти, організація навчально-виховного процесу.

8. Проаналізуйте роки свого навчання у вищій школі й означте чинники, які позитивно впливали на процес вашого професійного становлення.

9. Виходячи з гіпотетичної позиції «коли б ректором (міністром) був (була) я», змодельуйте вищий навчальний заклад в аспекті перспективи його розвитку.

10. Ознайомтесь із змістом Болонської декларації і з'ясуйте напрями перетворень у галузі освіти на європейському просторі.

11. Опрацюйте Національну доктрину розвитку освіти й виокремить аспекти подальшого становлення освітньо-виховної системи, які зумовлені філософськими закономірностями діалектичного розвитку суспільства.

12. Поясніть своє ставлення до думки німецького фізика Макса Лауе: «Не так важливе оволодіння знаннями, як розвиток здатності мислення. Освіта — те, що залишається, коли вивчене забуто.»

13. Виходячи з особливостей певних дисциплін, створіть 4—5 ситуацій для ілюстрації дії рушійної сили.

14. У процесі підготовки до лекцій або практичних занять з окремої дисципліни доберіть 2-3 приклади створення проблемної ситуації та виділення проблемних завдань.

15. На конкретному прикладі з окремої дисципліни розробіть технологію реалізації ідей проблемного навчання.

16. Проаналізуйте з позицій закономірностей єдності й взаємозумовленості біологічних і соціальних чинників розвитку людини особливості становлення вас як особистості.

17. Ознайомтеся із працею І. П. Раченка «НОТ учителя» і выпишіть принципи наукової організації педагогічної праці та рекомендації щодо опрацювання наукової літератури.

18. Ознайомтеся з книгою Б. Пекеліса «Твої можливості, людино» і складіть для себе правила для підвищення ефективності пізнавальної діяльності.

Завдання й запитання для роздумів

1. Який зміст ви вкладаєте у поняття «навчитись жити в умовах ноосфери»?

2. Яке місце, на вашу думку, займає педагогіка в системі соціально-

економічного розвитку суспільства?

3. Якою мірою успішність соціально-економічного розвитку суспільства залежить від кількості громадян, які мають вищу освіту?

4. У чому сутність реорганізації навчально-виховного процесу у вищій школі України з погляду вимог Болонської декларації?

5. У чому ви вбачаєте взаємозв'язок між філософією й педагогікою?

6. Чи тотожні поняття «освіченість» і «вихованість»?

7. У чому виявляються суперечності між рівнем розвитку освіти і науки та вихованістю людини?

8. Що ви знаєте про теорію ноосфери В.І. Вернадського? Чи готове сучасне суспільство жити в умовах ноосфери?

9. Яке ваше ставлення до антипедагогіки?

10. Вкажіть на основні загальноцивілізаційні тенденції сучасного розвитку суспільства, які викликають необхідність модернізації освітньо-виховної системи в Україні.

11. Яке місце, на вашу думку, займає дидактика в системі педагогічних наук?

12. Який сенс ви вкладаєте в поняття «закономірності» і якими чинниками вони зумовлюються?

13. У чому ви вбачаєте особливості освіти й виховання на сучасному етапі?

14. Якою мірою у використовуваних вами навчальних посібниках реалізовані вимоги принципів навчання?

15. Схарактеризуйте «професійний образ» сукупного фахівця.

16. Ознайомтеся з книгою Б. Пекеліса «Твої можливості, людино» і складіть для себе правила для підвищення ефективності пізнавальної діяльності.

IV. Підсумковий тест:

1. Основними категоріями дидактики є:

- а) зміст, принципи, форми, методи навчання;
- б) процес, результат навчання, сутність навчання;
- в) мета, завдання, прийоми навчання;
- г) Ваш варіант

2. Вечори та свята – це:

- а) заходи;
- б) засоби навчання;
- в) форми виховання;
- г) методи виховання.

3. До процесуальних категорій педагогіки вищої школи належать:

- а) навчальний процес, виховний процес, педагогічний процес;
- б) педагогічна теорія, педагогічна концепція, педагогічна ідея, педагогічна закономірність, педагогічний принцип;
- в) виховання, навчання, освіта, розвиток, формування, самовиховання, перевиховання;
- г) виховання, навчання, освіта.

4. Яким державним документом визначені в Україні мета, структура, типи вищих навчальних закладів.

- а) Законом України «Про освіту»;
- б) Указом президента України «Про додаткові заходи щодо забезпечення розвитку освіти в Україні»

5. Основні функції викладача ВНЗ – це...

6. Розповідь – це:

- а) метод навчання,
- б) засіб навчання,
- в) форма навчання,
- г) технологія навчання.

7. Методи науково-педагогічного дослідження поділяються на такі дві великі групи:

- а) загальнонаукові та конкретно-наукові;
- б) загальнонаукові та емпіричні;
- в) конкретно-наукові та теоретичні.

8. Закінчіть речення: науковість - це...

- а) принцип навчання;
- б) принцип виховання;
- в) закономірність навчання;
- г) закономірність виховання.

9. Система оцінювання знань у вищій школі:

- а) 10-бальна;
- б) 5-бальна;
- в) 12-бальна;
- г) 4-бальна.

10. Основні тенденції реформування системи вищої освіти в Україні:

- а) університетизації вищої школи, перехід на часткове або повне фінансування, безперервність та ступневість, створення навчально-наукових комплексів, впровадження новітніх технологій, інтеграція в освітній європейський простір тощо;
- б) університетизації вищої школи, створення комплексів, підвищення вимог до системи вищої освіти, науковість, системність тощо;
- в) перехід на часткове або повне фінансування системи вищої освіти, безперервність та ступневість, модифікація та адаптація, оптимізація та інтеграція тощо;
- г) безперервність та ступневість, модифікація та адаптація, оптимізація та інтеграція, зворотний зв'язок, свідомість та активність, систематичність і послідовність тощо.

11. Педагогіка вищої школи - це:

- а) частина філософії;
- б) синтез знань про природу;
- в) комплекс теоретичних і прикладних наук про процеси виховання, навчання, освіти;

г) наука про закономірності навчання і виховання студентів, а також їх наукову і професійну підготовку як спеціалістів відповідно до вимог держави і суспільства

12. Які розділи має педагогіка вищої школи?

- а) дидактика, вікова педагогіка, превентивне виховання; управління вищою школою;
- б) загальні основи педагогіки вищої школи, вікова педагогіка, превентивне виховання, історія педагогіки,;
- в) загальні основи педагогіки вищої школи, вузівська дидактика, теорія виховання, управління вищою школою ;
- г) методика, загальна педагогіка, теорія виховання, школознавство.

13. «Студентство» – це:

- а) мобільна група, метою існування якої є організована за певною програмою до виконання професійних і соціальних ролей у матеріальному і духовному вигляді;
- б) мобільна група, метою існування якої є організована за певною програмою до виконання акторських і художніх ролей у матеріальному і духовному виразі;
- в) мобільна група, метою існування якої є організована за певною програмою до виконання професійних і соціальних ролей лише у матеріальному виробництві;
- г) правильної відповіді немає.

14. Закон «Про вищу освіту» прийнятий у:

- а) 1991 рр.;
- б) 2014 рр.;
- в) 2002 рр.;
- г) 1999 рр.

15. Які функції виконує контроль за самостійною роботою студента:

- а) управлінську і рефлексивну;
- б) коригуючу і стимулюючу;
- в) навчальну і виховну;
- г) діагностичну і корекційну.

16. Підготовка фахівців у вищих навчальних закладах може здійснюватися:

- а) з відривом від виробництва, без відриву від виробництва;
- б) з відривом від виробництва, без відриву від виробництва, очна-заочна, екстернат;
- в) очна-заочна, екстернат;
- г) з відривом від виробництва, без відриву від виробництва, очна-заочна.

17. Колоквіум – це:

- а) метод навчання;
- б) форма навчання;
- в) технологія навчання.

18. Вибір організаційних форм навчання залежить від:

- а) кількості студентів на занятті;
- б) тривалості курсу;
- в) мети та завдання навчання;
- г) Ваш варіант

19 Закінчіть речення: семінар – це...

- а) форма навчання;
- б) форма виховання.

20. Продовжити речення: Прийом педагогічного впливу – це.....

21. Що являє собою навчальний план?

- а) навчальний план визначає кількість навчальних предметів, а також зміст матеріалу кожного предмета у вищій школі;
- б) у навчальному плані розкривається зміст навчального матеріалу з предметів, кількість годин на вивчення теми, розділів;
- в) навчальний план - це нормативний документ, що містить перелік навчальних предметів, які вивчаються у ВНЗ, їх розподіл за роками навчання і кількість годин на кожний предмет;
- г) навчальний план - це державний нормативний документ, який визначає навчальне навантаження студентів, його розподіл за семестрами, відділеннями, спеціальною тобто встановлює перелік навчальних предметів, кількість годин на кожний предмет; кінець і початок навчального року.

22. Що є рушійною силою процесу навчання?

- а) взаємозв'язок знання і незнання;
- б) протиріччя між постійно зростаючими вимогами суспільства до процесу навчання і становищем освіти в даний період;
- в) протиріччя між суспільством і людиною;
- г) закономірності процесу навчання.

23. Об'єктом педагогіки вищої школи є:

- а) педагогічна система вищої освіти;
- б) система вищої освіти і педагогічні процеси в ній;
- в) система народної освіти;
- г) педагогічна система.

24. Об'єктом педагогіки вищої школи є:

- а) педагогічна система вищої освіти;
- б) система вищої освіти і педагогічні процеси в ній;
- в) система народної освіти;
- г) педагогічна система.

25. Принцип навчання – це:

- а) ідеї, які виконують регулятивну функцію в методах роботи вчителя;
- б) правила, що визначають форми роботи;
- в) загальні положення навчання і виховання;
- г) визначена система вихідних, основних дидактичних вимог, виконання яких забезпечує необхідну ефективність навчання.

26. Що таке ділова гра?

- а) процес виконання різних ролей;
- б) імітація діяльності вчителя;

- в) імітаційний управлінський процес вироблення й прийняття рішень за конкретною ситуацією;
- г) управлінський процес, що передбачає керування активною діяльністю учнів під час уроку.

27. Кредитно-модульна система навчання – це:

- а) метод навчання;
- б) форма навчання;
- в) принцип навчання;
- г) технологія навчання.

Модуль 2 – Психологія вищої школи

I. Плани практичних занять

Практичне заняття 1.

Тема: Навчальна діяльність студентів

Мета – охарактеризувати сучасні уявлення про навчальну діяльність та її структуру. Проаналізувати сучасні уявлення про мотиви навчальної діяльності. Провести та проаналізувати дослідження взаємозв'язку мотивації та успішності навчальної діяльності.

План

1. Навчальна діяльність та її структура.
2. Сучасні уявлення про мотиви навчальної діяльності.
3. Мотивація та успішність навчальної діяльності.
4. Виявлення мотивації прагнення до успіху та боязнь невдачі за допомогою опитувальника Реана. Аналіз результатів.
5. Розвиток мотивів навчальної діяльності в умовах навчання за системою розвивального навчання Д.Б. Ельконіна – В.В. Давидова.

Поточний контроль. Виконайте практичні завдання:

Завдання 1. Складіть структурно-логічну-схему, що змістовно відображає психологічні уявлення про структуру навчальної діяльності.

Завдання 2. Проаналізуйте дослідження щодо зв'язку мотивації та успішності навчальної діяльності.

Завдання 3. Ознайомтесь з опитувальником Реана, проведіть його з собою у якості піддослідного. Проаналізуйте отримані результати та зробіть висновки. Розробіть за допомогою психологічної літератури програму самовдосконалення мотиваційної сфери.

Завдання 5. Перегляньте кінофільм 2x2=X. Проаналізуйте свої враження та зробіть висновки про розвиток мотивів за цією системою навчання.

Практичне заняття 2

Тема: Творчість та емоції в освітньому процесі

Мета – охарактеризувати сучасні погляди на проблему творчості, види емоційних процесів і станів. Проаналізувати особливості та можливості використання гри в різноманітних сферах: організація сумісної творчої діяльності; розвиток різних форм саморегуляції психічних станів студентів.

План

1. Творчість – сучасні психологічні погляди.
2. Основні види емоційних процесів і станів студентів та викладачів.
3. Особливості та можливості використання ігор в організації сумісної творчої діяльності.
4. Можливості використання ігор з метою розвитку різних форм саморегуляції психічних станів студентів та викладачів

Поточний контроль. Виконайте практичні завдання

Завдання 1. Ознайомтесь та виділіть суттєве у сучасних психологічних поглядах на творчість.

Завдання 2. Відобразити схематично класифікацію видів емоційних процесів і станів.

Завдання 3. Ознайомтесь з особливостями та можливостями використання ігор в організації сумісної творчої діяльності (за матеріалами Петрусінського та Фопеля).

Завдання 4. Ознайомтесь з особливостями та можливостями використання ігор з метою розвитку різних форм саморегуляції психічних станів студентів та викладачів (за матеріалами Петрусінського та Фопеля).

Практичне заняття 3

Тема: Студентська академічна група

Мета – охарактеризувати поняття студентської академічної групи, її структуру. Проаналізувати рівні розвитку, міжособистісних стосунків, керівництва та лідерства, ознайомитись із психологічним кліматом групи. Проаналізувати можливість діагностики групових параметрів та апробувати методики.

План

1. Поняття студентської академічної групи, її структура.
2. Розвиток студентської групи, міжособистісні стосунки та їх діагностика.
3. Проблема керівництва та лідерства в студентській академічній групі.
4. Психологічний клімат групи.

Поточний контроль. Виконайте практичні завдання:

Завдання 1. Ознайомтесь з поняттям студентської академічної групи та її структурою.

Завдання 2. Відобразить схематично класифікацію групи за параметром «рівень розвитку».

Завдання 3. Складіть таблицю, що відображає характеристику, гідності й недоліки стилів лідерства.

Завдання 4. Ознайомтесь з поняттям психологічного клімату та методиками його діагностики. Проаналізуйте отримані результати.

Завдання 5. Ознайомтесь з методиками соціометрії та референтометрії. Проаналізуйте отримані результати.

Практичне заняття 4

Тема: «Спілкування в педагогічному процесі»

Мета – охарактеризувати педагогічне спілкування, комунікативні бар'єри, ознайомитись з діагностикою стилів педагогічного спілкування.

План

1. Стратегії і тактики педагогічного спілкування.
2. Рівні, стилі і типи спілкування.
3. Форми педагогічного спілкування.
4. Бар'єри комунікації.

Поточний контроль. Виконайте практичні завдання

Завдання 1. Дайте визначення поняттям стратегії і тактики спілкування. Як вони класифікуються?

Завдання 2. Складіть таблицю, що відображає характеристику, гідності й недоліки стилів спілкування. Визначить свій тип спілкування.

Завдання 3. Визначте за допомогою наданої методики свій стиль спілкування, співвіднесіть з відповіддю на попереднє завдання. Проаналізуйте результати.

Завдання 4. Коротко опишіть форми спілкування.

Завдання 5. Наведіть письмово приклади комунікативних бар'єрів з власного досвіду. Запропонуйте засоби подолання.

II. Самостійна робота студентів у другому модулі

«Психологія вищої школи»

навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи»

Тема 1. Психологічні умови становлення студента як суб'єкта навчальної діяльності

1. Питання для обговорення

1. Поняття суб'єкта в сучасній психології. Характеристика основних теоретичних позицій. Автор та актор.
2. Навчальна діяльність, її сутність та структура.
3. Психологічні умови становлення студента як суб'єкта навчальної діяльності.

2. Практичні завдання

Провести міні-дослідження з проблем:

1. Психологічні особливості структури навчальної діяльності студента як суб'єкта.
2. Досвід розвитку студентів як суб'єктів навчальної діяльності при підготовці студентів спеціальності математика доктором педагогічних наук С.П. Семенцом в Житомирському державному університеті імені І. Франка.
3. Психологічні особливості мотивації навчальної діяльності студентів (за матеріалами психологічних досліджень).
4. Проаналізуйте (з погляду структури діяльності) учіння знайомого студента.

3. Питання для самоконтролю

1. З яких основних компонентів складається навчальна діяльність?
2. Основні якості конкретної діяльності визначає мета або мотив?
3. Запропонуйте програму ваших дій як викладача, яка може забезпечити підвищення навчальної мотивації студентів .
4. Обґрунтуйте, чому навчально-професійна діяльність є провідною діяльністю в студентському віці? Які зміни в структурі особистості студента відбуваються під її впливом?
5. Як впливають особливості мотивації на успішність навчальної діяльності?

Тема 2. Психологічні умови розуміння та запам'ятання навчального тексту

1. Питання для обговорення

1. Самостійна робота з навчальним текстом як різновид навчальної діяльності.
2. Психологічні умови розуміння навчального тексту
3. Розуміння як умова запам'ятання навчального тексту
4. Засоби роботи з навчальним текстом.

2. Практичні завдання

Опрацювати питання:

1. Особливості логічної структури навчального тексту;
2. Засоби змістовної обробки інформації;
3. Опрацювання проблемних ситуацій навчальних текстів;
4. Можливість використання тренінгу з метою навчання студентів роботі з текстом.

3. Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні умови розуміння навчального тексту.
2. Охарактеризуйте основні засоби роботи з навчальним текстом.
3. Що нового для себе Ви узнали про самостійну роботу з навчальним текстом?
4. Назвіть основні умови вдосконалення засобів самостійної роботи с навчальними текстами у студентів.

Тема 3. Індивідуальні особливості особистості студентів та їх урахування в навчально-виховній роботі

1. Питання для обговорення

1. Особливості навчальних труднощів у студентів з різними типами темпераменту.
2. Врахування особливостей характеру у навчально-виховній роботі.
3. Особливості самооцінки та рівня домагань та їх прояв у навчальній роботі та спілкуванні.
4. Типологія особистості студентів.

2. Практичні завдання

1. Відобразити схематично класифікацію навчальних труднощів у студентів з різними типами темпераменту.
2. Складіть таблицю, що відображає характеристику, гідності й недоліки характерів з різними типами акцентуації та можливості урахування у навчально-виховній роботі. Визначте, якщо цікаво, свій тип акцентуації характеру за опитувальником Лічко.
3. Проведіть міні-дослідження:
Проаналізуйте, які особливості вашого характеру позитивно, а які – негативно впливають на Ваш стиль спілкування із студентами (або учнями).

3. Питання для самоконтролю

1. Чи впливають психологічні особливості темпераменту на успішність навчання у ВНЗ?
2. Назвіть сильні та слабкі сторони кожного темпераменту.
3. Як треба враховувати особливості темпераменту у навчально-виховній роботі? Які особливості проявів у навчальній роботі та спілкуванні самооцінки та рівня домагань?

Тема 4. Педагогічний конфлікт, психологічні засоби запобігання та стратегії вирішення.

1. Питання для обговорення

2. Види конфліктів у навчально-виховному процесі.
3. Структурна модель конфлікту.
4. Моделі спілкування педагога та студентів.
5. Керування конфліктами.
6. Психодіагностика особливостей конфліктної поведінки.

2. Практичні завдання

1. Зробіть презентацію «педагогічний конфлікт, психологічні засоби запобігання та стратегії вирішення.
2. Провести міні-дослідження з проблеми:
Мій стиль конфліктної поведінки (за наданими методиками).
Використання «Психологічного айкідо» в конфліктній ситуації.

3. Питання для самоконтролю

1. Який метод вирішення конфліктів Ви вважаєте найкращим для себе та чому саме?
2. Навести приклад використання «Я-повідомлення» в комунікативному процесі викладача зі студентом.
3. Що таке рефлексивне слухання?
4. Навести приклад використання активного рефлексивного слухання в комунікативному процесі викладача зі студентом.
5. Коротко охарактеризуйте моделі спілкування педагога та студентів.

Література для підготовки до практичних занять та самостійної роботи

Базова

1. Галузинский В. М., Євтух М. В. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні. – К. : Інтел, 1995. – 168 с.
2. Кудіна В. В., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Курс лекцій. – К. : КСУ, 2004. – 176 с.
3. Мороз О. Г., Падалка О. С. , Юрченко В. І. Педагогіка і психологія вищої школи. – К. : НПУ, 2003. – 267 с.
4. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів. – К. : ТОВ «Філ-студія», 2006. – 320 с.

Додаткова

1. Барнс Л. Б., Кристенсен К. Р., Хансен Э. Д. Преподавание и метод конкретных ситуаций (конкретные ситуации и дополнительная литература): Пер. с англ. – М. : Гардарики, 2000. – 501 с.
2. Булах І.С., Долинська Л.В. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів: Навчально-методичний посібник. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2002. – 114 с.
3. Давыдов В. В. О понятии развивающего обучения // Педагогика. – 1995. – №1. – С. 29-39.
4. Заика Е. В. Психологические вопросы организации самостоятельной работы студентов // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. – №5. – С. 3-19; №6. – С. 21-32.
5. Зинченко В. П. Психологические основы педагогики. – М. : Гардарики, 2003. – 275 с.
6. Кудрявцев В. Т., Уразалиева Г. К. Предпосылки личностного роста в развивающем образовании // Вопросы психологии. – 2005. – №4. – С. 52-62.
7. Основы педагогики и психологии высшей школы / Под ред. А. В. Петровского. – М. : МГУ, 1986. – 303 с.
8. Повякель Н. И., Ложкин Г. В. Практическая психология конфликта: учебное пособие. – К. : МАУП, 2002. – 256 с.
9. Психологія особистості: Словник-довідник / За ред. П. П. Горностая, Т. М. Титаренко. – К. : Рута, 2001. – 320 с.

10. Савченко С. В. Социализация студенческой молодежи в условиях регионального образовательного пространства. – Луганск : Альма-матер, 2003. – 406 с.
11. Сергеечева В. Словесное каратэ: Стратегия и тактика общения. – СПб. : Питер, 2002. – 192 с.
12. Смирнов С. Д. Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности: Учеб. пособие. – М. : Издательский центр «Академия», 2001. – 304 с
13. Фопель К. Создание команды: Психологические игры и упражнения (пер. с нем.). – М. : Генезис, 2002. – 395 с.
14. Формирование учебной деятельности студента / Под ред. В. Я. Ляудис. – М. : Изд-во МГУ, 1979. – 240 с.
15. Хасан Б. И. Конструктивная психология конфликта. – СПб. : Питер, 2003. – 250 с.
16. Чернилевский Д. В., Морозов А. В. Креативная педагогика и психология: Учеб. пособие для системы высшего послевузовского и доп. проф. образования при реализации программы «Преподаватель высшей школы». – М. : МГТА, 2001. – 300 с.

Інформаційні ресурси

Освітній портал – каталог освітніх ресурсів, новини освіти, вищі навчальні заклади України і Росії. Режим доступу:

<http://osvita.org.ua>

<http://www.psynavigator.ru/books.php>

<http://www.gumer.info/bibliotek>

<http://www.mirknig.com/psihologiya>

<http://www.koob.ru;>

<http://www.psy.pu.ru/index-php>

<http://www.goodparents.com.ua>

<http://www.psychologies.ru>

Зимняя И. А. Педагогическая психология. Учебник для вузов Режим доступу: <http://psychlib.ru/mgppu/zim/zim-001-.htm>

Давыдов В.В. — «Виды обобщения в обучении» Режим доступу:http://www.koob.ru/davidov_vasili/vidi_obobsheniya

Барвинский А. А. Курс лекций по психологии и педагогике. Раздел «Психология и педагогика высшей школы» : учебное пособие. Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/39510/1/psihology.pdf>

Подольак Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи (навчальний посібник) Режим доступу:

[http://www.psyh.kiev.ua/Категорія:Подольак_Л.Г.,_Юрченко_В.І._Психологія_вищої_школи_\(навчальний_посібник\)](http://www.psyh.kiev.ua/Категорія:Подольак_Л.Г.,_Юрченко_В.І._Психологія_вищої_школи_(навчальний_посібник))

Семенец С.П.

http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dmpd/2012_37/_37/68-73.pdf

ІІІ. Індивідуальні та творчі завдання до модулю

«Психологія вищої школи» навчальної дисципліни
«Педагогіка і психологія вищої школи»

1. Підберіть три методики для діагностування індивідуальних особливостей особистості студента.
2. Складіть структурно-логічну схему Психологія особистості та проблема освіти у вищій школі.
3. Складіть схеми-конспекту психологічні пізнавальні процеси та можливості їх удосконалення у студентів.
4. Складіть анотацію-рецензію на книгу, яка викликала у Вас інтерес, за проблемами психології вищої школи.
5. Продіагностуйте за допомогою спостереження індивідуальний стиль педагогічної діяльності будь-якого викладача ВНЗ.
6. Оцініть вміння самостійної роботи студента з навчальним текстом.
7. Проаналізуйте причини виникнення педагогічного конфлікту.
8. Проаналізуйте фактори конструктивного вирішення педагогічного конфлікту.
9. Проаналізуйте практичні поради щодо організації продуктивного спілкування викладача зі студентами.
10. Наведіть приклади негативних стереотипів, які виявляються у сфері спілкування викладачів зі студентами.
11. Проаналізуйте прийоми завоювання уваги студентів у навчальну процесі.
12. Проаналізуйте власні труднощі вдосконалення уваги.
13. Проаналізуйте роль комунікативних якостей у професійній діяльності викладача ВНЗ.
14. Ознайомтесь з психологічними рекомендаціями щодо організації самостійної роботи студентів.
15. Ознайомтесь з психологічними рекомендаціями щодо розвитку творчого потенціалу.
16. Відомо, що для того, щоб успішно працювати самостійно, як того вимагає вища школа, потрібно мати високий інтелектуальний рівень розвитку, інтелектуальні вміння та навички опрацювання літератури. Запропонуйте, що можна зробити, якщо в студента цей рівень недостатній.
17. Запропонуйте програму ваших дій як викладача, яка може забезпечити підвищення навчальної мотивації студентів.
18. Що ви запропонуєте зробити для того, щоб посилити працездатність та наполегливість студентів при вивченні вашого курсу.

Завдання й запитання для роздумів

1. Який зміст ви вкладаєте у поняття «свобода особистості»?
2. Яке місце, на вашу думку, займає психологія в системі освіти?
3. Якою мірою успішність викладача залежить від знання психології?

4. У чому сутність творчої педагогічної діяльності?
5. У чому ви вбачаєте взаємозв'язок між філософією й психологією?
6. У чому ви вбачаєте взаємозв'язок між педагогікою й психологією?
7. Чи тотожні поняття «навчання» і «навчальна діяльність»?
8. Що може дати викладачеві знання вікових особливостей при спілкуванні з конкретним студентом?
9. Яке ваше ставлення до гуманістичної психології?
10. Вкажіть на основні проблеми сучасної освітньої системи, які могла би вирішити психологічна наука.
11. Яке місце, на вашу думку, займає сенс в системі творчої професійної діяльності?
12. Який психологічний сенс ви вкладаєте в поняття «розвиток дорослої людини» і якими чинниками він зумовлюється?
13. У чому ви вбачаєте особливості особистісного сенсу професійної діяльності викладача ВНЗ на сучасному етапі?
14. Якою мірою і як можна розвивати мислення студентів?

IV. Підсумковий тест:

1. Психологічна структура учбової діяльності складається з наступних структурних компонентів:

- а) мета, мотиви, знання, уміння, навички, учбове завдання, учбові дії;
- б) мета, мотивація, учбове завдання, учбова ситуація, учбові дії, контроль, оцінка;
- в) мотивація, учбові завдання, учбові дії, контроль, взаємини з вчителями.

2. Позитивна «Я-концепція» є одним з

- а) компонентів творчої діяльності;
- б) передумов творчої діяльності;
- в) засобів творчої діяльності.

3. Провідною діяльністю в студентському віці є:

- а) навчально-професійна діяльність;
- б) навчальна діяльність;
- в) спільна діяльність.

4. В процесі діяльності відбувається:

- а) об'єктивування психіки;
- б) матеріалізація психіки;
- в) об'єктивування і матеріалізація психіки.

5. Діяльність людини має результат:

- а) суб'єктивний зовнішній і внутрішній;
- б) об'єктивний зовнішній і внутрішній, суб'єктивний;
- в) жодна з відповідей не вірний.

6. Спеціальні засади розвитку пам'яті, мислення поза організацією предметної діяльності:

- а) існують;
- б) не існують;

в) можна розвивати.

7. Мета діяльності – це:

- а) найважливіший елемент психологічної структури діяльності;
- б) елемент фізичної діяльності;
- в) елемент діяльності індивіда.

8. За А.Н. Леонтьєвим, завдання:

- а) це план подальших дій індивіда;
- б) відображення цілі в єдності з умовами їх досягнення;
- в) це мета досягнення.

9. Предмет, заради якого діяльність здійснюється, в психології визначається:

- а) мотивом діяльності;
- б) метою діяльності;
- в) сенс діяльності.

10. Навичка – це:

- а) знання, отримані індивідом упродовж усього життя;
- б) знання, розвинені індивідом;
- в) автоматизоване виконання простих основних дій.

11. Потреба:

- а) це гранично узагальнене відображення умов, необхідних для підтримки життя і розвитку живої істоти (живої системи);
- б) умови, необхідні для існування;
- в) умови, яких індивід потребує, але по факту не має.

12. Продуктом культурно-історичного розвитку індивіда є:

- а) здатності і потреби;
- б) потреби;
- в) мотив.

13. Змістовність являється:

- а) одній з найбільш суттєвих характеристик знань;
- б) одній з найбільш суттєвих характеристик розуміння;
- в) одній з найбільш суттєвих характеристик.

14. Бути суб'єктом вчення припускає:

- а) можливість самостійно знаходити способи рішення нових завдань, що виникають в процесі навчання, а потім і самому ставити такі завдання;
- б) можливість самостійно знаходити способи рішення нових завдань, що виникають у важких ситуаціях;
- в) можливість самостійно знаходити рішення складних завдань.

15. Складний психофізіологічний процес формування перцептивного образу предмета – це:

- а) сприйняття.
- б) розуміння.
- в) дотик.

16. Сприйняття ділиться по наявності перцептивного завдання:

- а) мимовільне сприйняття, довільне сприйняття, спеціальне сприйняття.
- б) мимовільне і довільне сприйняття.
- в) спостереження і мимовільне, і довільне сприйняття.

17. Скільки існує видів уваги:

- а) три;
- б) два;
- в) сім.

18. Головною умовою уваги є:

- а) діяльність з об'єктом;
- б) діяльність з суб'єктом;
- в) діяльність з індивідом.

19. «Зрозуміти» означає:

- а) «охопити» думкою;
- б) опанувати розум;
- в) опанувати думку, «охопити» розумом.

20. Для успішного навчання найважливішим чинником є:

- а) мотивація;
- б) бажання;
- в) мета.

21. А. Е. Личко розробив:

- а) популярну класифікацію акцентуйованих характерів;
- б) класифікацію темпераменту і характеру;
- в) класифікацію характеру.

22. В процесі реалізації функцій педагогічної діяльності вирішуються наступні групи завдань:

- а) проектування, конструювання, організація;
- б) проектування, обробка, організація;
- в) планування, конструювання, обробка.

23. Найважливіша характеристика педагогічної діяльності – це:

- а) упевненість;
- б) суворість;
- в) творчість.

**Пакет комплексних контрольних робіт з
Педагогіки і психології вищої школи**

Для освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

Навчальна дисципліна – Педагогіка і психологія вищої школи

Луганськ 2016

Критерії оцінювання
комплексної контрольної роботи

I питання – 40 балів

II питання – 10 балів

III питання – 40 балів

IV питання – 10 балів

100 – 84 бали - оцінка “відмінно” – магістрант, виконуючи комплексну контрольну роботу з педагогіки, демонструє глибокі та міцні знання з загальних основ педагогіки, дидактики та теорії виховання, володіє вміннями використовувати отримані знання при характеристиці педагогічних закономірностей, педагогічних понять, термінів; аргументувати вибір методів навчання і виховання, виявляє знання сучасних педагогічних технологій.

83 – 67 балів - оцінка “добре” – магістрант правильно, логічно викладає навчальний матеріал, розуміє основні теоретичні положення, вміє наводити власні приклади, що підтверджують його розуміння педагогічних термінів та явищ, встановлює зв’язки та залежності між ними, відповідь відрізняється ґрунтовністю, логічністю, однак при певних неточностях.

66 – 50 бали - оцінка “задовільно” – магістрант доводить розуміння основного навчального матеріалу з педагогіки, відповідь має помилки або неточності при визначенні педагогічних термінів, понять, закономірностей педагогічного процесу.

49 і менш - оцінка “незадовільно” – магістрант демонструє відсутність знань та практичних вмінь з теорії педагогіки.

Варіант 1

I. Дайте відповідь на запитання тесту:

1. Педагогіка вищої школи – це ...
 - а) частина філософії;
 - б) синтез знань про природу;
 - в) комплекс теоретичних і практичних наук про процеси виховання, навчання, освіти;
2. У якому документі визначені зміст, права та обов'язки викладачів вищого навчального закладу?
 - а) у Юридичному кодексі;
 - б) у Конституції України;
 - в) у статусу навчального закладу.
3. До форм організації навчання у ВНЗ належать:
 - а) урок;
 - б) лекція;
 - в) лабораторна робота;
 - г) консультація;
 - д) колоквиум;
 - е) домашня робота;
 - є) семінар.
4. Цільова, відкрита і відносно завершена сукупність взаємозалежних циклів навчання, виховання та освітньої розвивальної взаємодії викладача і студентів – це...
 - а) навчальний модуль;
 - б) модульний контроль;
 - в) змістовний модуль;
 - г) модульно-контекстна технологія.
5. Дати коротку характеристику студентського періоду життя людини за схемою аналізу психологічного віку.
6. Чому вузівське навчання є одним із головних факторів соціалізації особистості студента? За якими основними механізмами вона здійснюється?
7. Психологічна структура учбової діяльності складається з наступних структурних компонентів
 - а) мета, мотиви, знання, уміння, навички, учбове завдання, учбові дії;
 - б) мета, мотивація, учбове завдання, учбова ситуація, учбові дії, контроль, оцінка;
 - в) мотивація, учбові завдання, учбові дії, контроль, взаємини з вчителями.

II. Об'єктивно повторювальна послідовність явищ – це....

III. Відомо, що для того, щоб успішно працювати самостійно, як того вимагає вища школа, потрібно мати високий інтелектуальний рівень розвитку, інтелектуальні вміння та навички опрацювання літератури. Запропонуйте, що можна зробити, якщо в студента цей рівень недостатній.

IV. Педагогічна ситуація. Ви почали заняття, всі студенти заспокоїлися. В аудиторії тихо, і раптом хтось вголос засміявся. Коли ви, ще не встигнувши нічого сказати, запитливо і здивовано подивилися на студента, який засміявся, він, дивлячись вам прямо в очі, заявляє: «Мені завжди смішно дивитися на вас і завжди при цьому хочеться сміятися, коли ви проводите заняття».

Як ви на це прореагуєте? Виберіть варіант словесної реакції з тих, що запропоновані нижче:

1. «От тобі й на!»
2. «А що Вам здається смішним?»
3. «Ну, будь ласка, смійся!»
4. «Ви що хворий?»
5. «Люблю веселих людей».
6. «Я рада(ий), що створюю Вам веселий настрій».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 2

I. Дайте відповідь на запитання тесту:

1. Об'єктом педагогіки вищої школи є:
 - а) педагогічна система вищої школи;
 - б) система вищої освіти і педагогічні процеси в ній;
 - в) система народної освіти і педагогічні процеси в системі вищої школи.
2. Праця викладача навчального закладу є:
 - а) двобічною – спеціальною та соціально-виховною;
 - б) двобічною – науковою та творчою;
 - в) односторонньою – навчальною.
3. Загальна теорія освіти, що є галуззю педагогічної науки це...
 - а) методологія;
 - б) дидактика;
 - в) андрагогіка;
 - г) школознавство.
4. Ігрові технології за цільовими орієнтаціями поділяються на:
 - а) навчальні, тренінгові, контролюючі, узагальнюючі, пізнавальні, репродуктивні і ін.;
 - б) предметні, сюжетні, рольові, ділові, імітаційні, драматизації;
 - в) дидактичні, виховні, розвивальні, соціалізуючі.
5. Довести, що спілкування та спільна діяльність у студентській групі є джерелом становлення колективних взаємин.
6. Чому студентський період життя людини називають доленосним?
7. Сучасні погляди гуманізму: людина – найвища цінність. Тому можна розглядати це як автономію від суспільства, життя за принципом «Що хочу, то і роблю».
 - а) так;
 - б) ні.

II. Результат оволодіння педагогом науковим багажем, педагогічними вміннями це...

III. Запропонуйте програму ваших дій як викладача, яка може забезпечити підвищення навчальної мотивації студентів .

IV. Педагогічна ситуація. Після декількох занять, студент заявляє вам: «Я не думаю, що ви, як педагог, можете нас чомусь навчити». Ваша реакція:

1. «Ваша справа – вчитися, а вчити – викладача».
2. «Таких, як ви, зрозуміло, я нічому, не зможу навчити».
3. «Можливо, вам краще перейти в інший ВУЗ, або навчатися в іншого викладача».
4. «Ви просто не бажаєте вчитися».
5. «Мені цікаво знати, чому ви так думаєте?»
6. «Давайте поговоримо про це більш детально. У моїй поведінці, мабуть, є щось таке, що викликає у вас такі думки».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 3

I. Дайте відповідь на запитання тесту:

1. До процесуальної категорії в педагогіці вищої освіти належать:
 - а) навчально-виховний процес, навчальний і виховний процес;
 - б) виховання, навчання, освіта, розвиток, формування особистості.
2. Педагогічна майстерність – це...
 - а) комплекс якостей особистості, що забезпечує високий рівень самоорганізації професійної діяльності педагога;
 - б) інтелектуальні уміння, необхідні для мисленого моделювання наукового пошуку;
 - в) одна з найбільш творчих і складних професій, в яких поєднано науку та мистецтво.
3. Найдіть відповідність між тим, що позначено літерами, і тим, що відмічено цифрами:

А – форма організації навчання	1. дискусія
Б – метод навчання	2. комп'ютер
В – засіб навчання	3. семінар

4. Ігрові технології за цільовими орієнтаціями поділяються на:
 - а) навчальні, тренінгові, контролюючі, узагальнюючі, пізнавальні, репродуктивні і ін.;
 - б) предметні, сюжетні, рольові, ділові, імітаційні, драматизації;
 - в) дидактичні, виховні, розвивальні, соціалізуючі.
5. Назвіть головні ознаки того, що конкретний студент є суб'єктом власної навчальної діяльності?
6. Обґрунтувати, чому навчально-професійна діяльність є провідною діяльністю в студентському віці? Які зміни в структурі особистості студента відбуваються під її впливом?
7. Учневі дають зразок букви та вказують на всі опорні точки, які необхідні для того, щоб правильно відтворити букву. Всі опорні точки проставляє вчитель і при цьому пояснює, в яких місцях треба їх проставляти.
 - а) навчання методом проб та помилок;
 - б) навчання за заданою орієнтовною основою дії;
 - в) самостійне створення орієнтовної основи дії.

II. Документ у якому визначені зміст, права та обов'язки викладачів вищого навчального закладу - ...

III. Що ви запропонуєте зробити для того, щоб посилити працездатність та наполегливість студентів при вивченні вашого курсу.

IV. Педагогічна ситуація. Викладач дає студенту завдання, а той не хоче його виконувати, заявляючи: «Я не бажаю це робити!» - Якою повинна бути реакція викладача?

1. «Не хочеш – примусимо!»
2. «Навіщо ж ви тоді прийшли вчитися?»
3. «Тим гірше для вас, залишайтеся неосвіченими, невігласами: ваша поведінка подібна поведінки людини, яка на зло своєму обличчю хотіла відрізати собі носа».

4. «Ви даєте собі справу у тому, чим це може скінчитися для Вас?»
5. «Не могли би ви пояснити, чому?»
6. «Давайте сядемо і обговоримо – можливо ви і праві».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 4

I. Дайте відповідь на запитання тесту:

1. Яку функцію виконує педагогіка вищої школи при розробці нових технологій та втілення результатів досліджень?
 - а) проективно-конструктивну;
 - б) прогностичну;
 - в) аналітичну.
2. Фундамент професійного зростання викладача як спеціаліста – це...
 - а) педагогічний такт;
 - б) самоосвіта;
 - в) організаторські здібності.
3. Вкажіть, які методи серед перерахованих належать до методів науково-педагогічних досліджень?
 - а) метод спостереження, опису, пояснення педагогічних явищ;
 - б) диспут;
 - в) історичний метод;
 - г) лекція.
4. Поняття «педагогічна технологія» відома з:
 - а) 20-х років XIX століття;
 - б) 30-х років XIX століття;
 - в) 20-х років XX століття;
 - г) 30-х років XX століття.
5. Дайте психологічний аналіз висловлювання Гегеля: «Обставини або мотиви панують над людиною лише тією мірою, якою вона сама дозволяє їм це».
6. Які передумови і шляхи формування професійної спрямованості особистості студента?
7. Хто з наведених нижче авторів створив теорію поетапного формування розумових дій
 - а) П.Я. Гальперін;
 - б) А.Н. Леонтьєв;
 - в) А.В.Петровський;
 - г) Ш.А. Амонашвілі.

II. Поняття, що визначає психічну якість, складником якої є потреби, мотиви, переконання, ідеали особистості - ...

III. Розкрийте соціально-психологічний портрет сучасного студента. Наскільки і в чому він співпадає (або не співпадає) з реальним портретом студента з вашої колишньої групи? Чи є протиріччя? Які?

IV. Педагогічна ситуація. Студент невдоволений своїми успіхами у навчанні, у своїх здібностях і в тому, що він колись зможе зрозуміти і засвоїти матеріал, звертається до викладача: «Як ви думаєте, чи зможу я коли-небудь вчитися на відмінно і не відставати від інших студентів у групі?» - що на це винен відповісти викладач?

1. «Якщо чесно сказати - я не впевнений».
2. «О, так, безперечно, в цьому ви можете не сумніватися!»

3. «У вас чудові здібності, і я покладаю на вас великі надії».
4. «Чому ви не впевнені в собі?»
5. «Давай поговоримо і вияснимо проблему».
6. «Багато залежить від того, як ми з вами будемо працювати».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 5

I. Дайте відповідь на запитання тесту:

1. Встановіть правильну послідовність розв'язання педагогічної задачі:
 - а) вибір системи методів;
 - б) аналіз ситуації та постановка проблеми;
 - в) аналіз вихідних даних;
 - г) висунення гіпотези;
 - д) аналіз результатів впливу.
2. Позиція викладача у спілкуванні, яка на сучасному розвитку вищої освіти в Україні вважається найоптимальнішою:
 - а) позиція батька у спілкуванні;
 - б) позиція дорослого у спілкуванні;
 - в) позиція дитини у спілкуванні.
3. Початок класичної дидактики покладений:
 - а) Платоном і Аристотелем;
 - б) Декартом;
 - в) Я.А. Коменським.
4. Науково-дослідна робота магістрантів спрямована на розвиток у майбутніх педагогів і науковців нахилів до пошукової, дослідницької діяльності і до:
 - а) репродуктивного розв'язання навчально-виховних завдань в освітніх закладах;
 - б) творчого розв'язання навчально-виховних завдань в освітніх закладах;
 - в) творчого розв'язання навчально-виховних завдань в освітніх закладах, а також на формування умінь і навичок застосування дослідницьких методів для розв'язання практичних і теоретичних питань навчання і виховання.
5. Проаналізувати (з погляду структури діяльності) навчання студента.
6. Яка роль лідера в згуртуванні студентського колективу?
7. Яке з названих понять не є компонентом навчальної діяльності:
 - а) потреби;
 - б) навчання;
 - в) увага;
 - г) мотиви;
 - д) контроль;
 - е) оцінка.

II. Термін, що означає метод і складову частину світогляду людини

- ...

III. Запропонуйте власну програму підвищення рівня соціально-психологічної адаптації студента-першокурсника до вищої школи.

IV. Педагогічна ситуація. Студент говорить викладачу: «на два найближчих заняття, які ви будете проводити, я не піду, так як в цей час я хочу піти на концерт рок-музики (варіант: прогулятися з друзями, побувати

на спортивних змаганнях в якості глядача, на весіллі)» - Як потрібно відповісти йому?

1. «Тільки спробуйте!»
2. «В наступній раз вам прийдеться прийти з пояснювальною запискою».
3. «Це ваша справа, вам складати екзамен (залік). Прийдеться все одно звітувати за пропущені заняття, я потім вас обов'язково спитаю».
4. «Ви, мені здається, дуже несерйозно ставитеся до занять».
5. «Можливо вам взагалі залишити навчання?»
6. «А що будете робити далі?»
7. «Мені цікаво знати, чому відвідування концерту (прогулянка) для вас цікавіше, ніж заняття?»
8. «Я вас розумію: відпочивати, ходити на концерт, на змагання, спілкуватися з друзями дійсно, цікавіше, ніж вчитися. Але я хотів (а) б знати, чому це так для вас?»
9. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 6

I. Дайте відповідь на запитання тесту:

1. В Україні існують такі кваліфікаційні (освітні) рівні вищої освіти:
 - а) молодший спеціаліст;
 - б) бакалавр;
 - в)
 - г).
 2. Культура мови – це...
 - а) певні ознаки і властивості, що забезпечують застосування мови з метою спілкування;
 - б) сукупність і система її комунікативних якостей;
 - в) дотримання норм літературної мови (орфоепічних, орфографічних, лексичних, граматичних, стилістичних) і культури самого процесу спілкування.
 3. Традиційна модель освіти – це ...
 - а) модель, що передбачає персональний характер освіти з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей;
 - б) модель систематичної академічної освіти як спосіб передачі молодому поколінню універсальних елементів культури минулого;
 - в) модель орієнтованого на організацію освіти поза соціальних інститутів.
 4. Тези – це...
 - а) невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висвітлює індивідуальні думки та висловлювання щодо конкретного питання і не претендує на вичерпне і визначальне тлумачення теми;
 - б) стислі, лаконічно сформульовані основні положення доповіді, повідомлення тощо, що включають виклад основних думок праці від початку до кінця, а не лише її дослідницької частини;
 - в) доповідь на певну тему, що включає огляд наукових та інших джерел з обраної теми або виклад змісту наукової роботи з висвітленням не лише відповідної наукової інформації, а й показом свого ставлення до неї.
 5. Критерії ефективності учіння. Які причини неуспішності студентів і шляхи їх подолання?
 6. Які психологічні засоби, методи та прийоми підвищують ефективність професійно-педагогічного спілкування зі студентською аудиторією під час лекції, на семінарських заняттях і екзамені?
 7. Оберіть відповідність наведених визначень поняттям
 - а – досягається відразу, не потребує зусиль або яких-небудь особливих розумових операцій і зливається зі сприйняттям;
 - б – це складна аналітико-синтетична діяльність, до якої надходять різноманітні операції, супроводжується іноді емоційним переживанням інтелектуального утруднення, виникаючого перед нами, стійким прагненням подолати його, знайти вирішення питання.
- 1 – Безпосереднє розуміння. 2- Опосередковане розуміння.

II. До якої групи методів належать заохочення і покарання?

III. Проаналізувати структуру діяльності учіння знайомого студента.

IV. Педагогічна ситуація. Студент, побачивши викладача, коли той зайшов в аудиторію, сказав йому: «У вас дуже стомлений вигляд». – Як на це має реагувати викладач:

1. «Я думаю, що з вашого боку не зовсім етично робити мені такі зауваження».
2. «Так, я погано себе почуваю».
3. «Не хвилюйтеся за мене, краще подивіться на себе».
4. «Я сьогодні погано спав(ла), у мене багато роботи».
5. «Не хвилюйтеся, це не заважатиме нашим заняттям».
6. «Ви – дуже уважний, дякую за турботу!».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 7

I. Дайте відповідь на запитання тесту:

1. Педагогічне дослідження – це:
 - а) система цілеспрямованої взаємодії викладача і студента, спрямована на формування суспільних і особистісних рис;
 - б) цілеспрямований пошук шляхів удосконалення педагогічного процесу з використанням наукового апарату;
 - в) способи за допомогою яких вивчаються різноманітні сторони виховання, освіти і навчання.
2. Принципи тоталітаризму та авторитаризму реалізуються в новому напрямі педагогіки педагогіці співробітництва:
 - а) так;
 - б) ні.
3. Поняття «закон» у педагогіці – це...
 - а) упорядкованість подій, фактів;
 - б) конкретний необхідний зв'язок між подіями, фактами;
 - в) взаємозалежність подій, фактів.
4. Есе – це:
 - а) невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висвітлює індивідуальні думки та висловлювання щодо конкретного питання і не претендує на вичерпне і визначальне тлумачення теми;
 - б) доповідь на певну тему, що включає огляд наукових та інших джерел з обраної теми або виклад змісту наукової роботи з висвітленням не лише відповідної наукової інформації, а й показом свого ставлення до неї.
 - в) стислі, лаконічно сформульовані основні положення доповіді, повідомлення тощо, що включають виклад основних думок праці від початку до кінця, а не лише її дослідницької частини;
5. Чим відрізняється засвоєння матеріалу від учіння?
6. Визначити ознаки студентського колективу як соціального організму. Які фактори забезпечують (або гальмують) процес його розвитку?
7. Оберіть відповідність наведених визначень поняттям
У підставі виділення типів мислення лежать різні прийоми узагальнення. А - відбиває об'єкти з боку їхніх зовнішніх зв'язків і проявів, доступних сприйняттю. Б - відбиває внутрішні зв'язки об'єктів і закони їхнього руху. У процесі аналізу цілісної системи об'єктів у ній розкривається зв'язок, що є вихідним для всіх приватних проявів.
 - 1 - Емпіричне мислення
 - 2 - Теоретичне мислення

II. Метод, спрямований на емоційне підкріплення позитивних вчинків.

III. Під час організації навчання що насамперед Ви, як викладач, намагатиметесь забезпечити: мету чи мотив? Чому та як?

IV. Педагогічна ситуація. «Я відчуваю, що заняття, які ви проводите, не допомагають мені» - говорить студент викладачу, і додає: «Я взагалі думаю кинути навчання». – Як на це повинен реагувати викладач?

1. «Припинить говорити дурниці!»
2. «Нічого собі, додумався!»
3. «Можливо вам знайти іншого викладача».
4. «Я хотів (ла) детальніше взнати, що у вас викликало таке бажання».
5. «А що, як нам попрацювати разом над вирішенням вашої проблеми?»
6. «Можливо, вашу проблему можна вирішити якимось інакше?»
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 8

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. Методи науково-педагогічного дослідження поділяються на такі дві великі групи:
 - а) загальнонаукові та конкретно-наукові;
 - б) загальнонаукові та емпіричні;
 - в) конкретно-наукові та теоретичні.
2. Термін «гуманізм» тлумачиться як визнання цінності людини як особистості, вільний розвиток її здібностей:
 - а) так;
 - б) ні.
3. Який з нижчезазначених принципів не є принципом навчання:
 - а) гуманізації;
 - б) культуровідповідності;
 - в) максималізму.
4. Стаття – це:
 - а) невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висвітлює індивідуальні думки та висловлювання щодо конкретного питання і не претендує на вичерпне і визначальне тлумачення теми;
 - б) кваліфікаційний науково-практичний доробок, що містить математично обґрунтовані теоретичні чи експериментальні результати, наукові положення і свідчить про спроможність студента самостійно проводити наукові дослідження в обраній галузі знань;
 - в) науковий чи публіцистичний твір невеликого розміру, своєрідне дослідження важливої наукової, суспільно-політичної чи літературної теми, де присутнє висвітлення конкретних питань з необхідним теоретичним їх осмисленням.
5. Довести, що спілкування та спільна діяльність у студентській групі є джерелом становлення колективних взаємин.
6. Чи буде студент старанно вчитися, якщо в нього відсутні і пізнавальна потреба, і професійна мотивація?
7. Психологічна структура учбової діяльності складається з наступних структурних компонентів
 - а) мета, мотиви, знання, уміння, навички, учбове завдання, учбові дії
 - б) мета, мотивація, учбове завдання, учбова ситуація, учбові дії, контроль, оцінка
 - в) мотивація, учбові завдання, учбові дії, контроль, взаємини з вчителями.

II. Метод, що вимагає і має декілька призначень, може виражати норми суспільної педагогіки - ...

III. Визначите темперамент викладача, який оптимістичний, уміє швидко адаптуватися в новій ситуації, проявляє активність, легко встановлює контакт з різними студентськими аудиторіями, постійно переробляє лекції і практичні заняття, прагне різноманітиту методику викладання.

IV. Педагогічна ситуація. Студент розмовляє з викладачем, демонструючи занадто самовпевненість: «Немає нічого такого, чого я б не міг зробити, якщо б я захотів. Для мене нічого немає складного у тому, щоб вчити ваш предмет». – Якою має бути відповідь викладача?

1. «Ви занадто добре думаєте про себе».
2. «З вашими здібностями? – Я не впевнений».
3. «Ви, мабуть, відчуваєте себе досить впевнено, якщо так говорите?»
4. «Я теж впевнений у цьому, бо знаю, що ви як захочете, то все у вас вдається».
5. «Це, мабуть, потребує від вас великої напруженості, великих зусиль».
6. «Занадто самовпевненість заважає справі».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 9

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. Об'єкт педагогічного дослідження:

- а) пошук шляхів удосконалення педагогічного процесу;
- б) педагогічні явища, факти, з яких складається педагогічний процес;
- в) якість знань, умінь і навичок.

2. Педагогічний такт – це вміння знати і застосовувати педагогічно доцільний і ефективний спосіб впливу, почуття міри, здатність швидко оцінювати ситуацію і знаходити оптимальні рішення:

- а) так;
- б) ні.

3. Під змістом освіти ми розуміємо:

- а) певний обсяг наукових і системних знань, умінь і навичок, а також світоглядних і морально-етичних ідей, якими оволодіває студент;
- б) певний обсяг знань, умінь і навичок, якими оволодіває студент;
- в) певний обсяг знань, а також світоглядних і морально-етичних ідей, якими оволодіває студент.

4. Реферат – це:

- а) доповідь на певну тему, що включає огляд наукових та інших джерел з обраної теми або виклад змісту наукової роботи з висвітленням не лише відповідної наукової інформації, а й показом свого ставлення до неї;

б) науковий чи публіцистичний твір невеликого розміру, своєрідне дослідження важливої наукової, суспільно-політичної чи літературної теми, де присутнє висвітлення конкретних питань з необхідним теоретичним їх осмисленням;

в) кваліфікаційний науково-практичний доробок, що містить математично обґрунтовані теоретичні чи експериментальні результати, наукові положення і свідчить про спроможність студента самостійно проводити наукові дослідження в обраній галузі знань.

5. Як можна пояснити, що лідер студентської групи не обов'язково відмінник навчання?

6. Охарактеризуйте основні засоби роботи з навчальним текстом.

7. Сучасний погляд гуманізму: людина – найвища цінність. Тому можна розглядати її як автономію від суспільства, життя за принципом «Що хочу, те й роблю»:

- а) так;
- б) ні.

II. Метод, спрямований на гальмування певних дій, вчинків - ...

III. Статистичний аналіз дозволяє передбачити, що через 20 років об'єм інформації в системі освіти зросте більш, ніж в 2000 разів. Проаналізуйте можливі варіанти вирішення проблеми.

IV. Педагогічна ситуація. У відповідь на зауваження викладача студент говорить, що для того, щоб засвоїти навчальний предмет, йому не потрібно багато працювати: «Мене вважають дуже здібною людиною» - Що має відповісти йому на це викладач?

1. «Ця думка вас не стосується».
2. «Ті труднощі, котрі до цього часу ви відчували, і ваші знання це не підтверджують».
3. «Багато людей вважають себе досить здібними, проте не завжди є такими».
4. «Я радий (а), що ви такої високої думки про себе».
5. «Це тим паче повинно змусити вас більше працювати».
6. «Це звучить так, буцімто ви сам не дуже вірите у свої здібності».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 10

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. З перерахованих видів експерименту знайдіть зайвий:
 - а) природний;
 - б) лабораторний;
 - в) закріплюючий;
 - г) констатуючий;
 - д) пошуковий;
 - е) формуючий.
2. Викладач-професіонал – це гарний співрозмовник з почуттям гумору, добрий і невимогливий, хоч і не володіє фактичним знанням предмету:
 - а) так;
 - б) ні.
3. Зміст освіти визначається такими державними документами:
 - а) навчальним планом, навчальною програмою, законом України «Про вищу освіту»;
 - б) навчальною програмою, законом України «Про вищу освіту», навчальним посібником;
 - в) навчальним планом, навчальною програмою, навчальним посібником.
4. Магістерська робота – це:
 - а) невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висвітлює індивідуальні думки та висловлювання щодо конкретного питання і не претендує на вичерпне і визначальне тлумачення теми;
 - б) кваліфікаційний науково-практичний доробок, що містить математично обґрунтовані теоретичні чи експериментальні результати, наукові положення і свідчить про спроможність студента самостійно проводити наукові дослідження в обраній галузі знань;
 - в) науковий чи публіцистичний твір невеликого розміру, своєрідне дослідження важливої наукової, суспільно-політичної чи літературної теми, де присутнє висвітлення конкретних питань з необхідним теоретичним їх осмисленням.
5. Який зміст поняття «вміння вчитися»? З яких дій студента складається його вміння вчитися?
6. Назвіть та коротко опишіть основний фактор, що забезпечує процес становлення колективних взаємин
7. Закінчити речення:
 - а) «Я – об'єкт учіння, коли...»;
 - б) «Я – суб'єкт учіння, коли...».

II. Кінцевий структурний елемент процесу виховання - ...

III. Проаналізуйте думку: в найближчому майбутньому викладач не гратиме роль єдиного джерела знань, і його роль швидше полягатиме в тому, щоб навчити вибирати потрібну інформацію.

IV. Педагогічна ситуація. Студент говорить викладачу: «Я знову забув виконати завдання» - Як слід на це реагувати викладачу?

1. «Ну от, знову!»
2. «Не здається вам це виявом безвідповідальності».
3. «Думаю, що вам пора починати ставитися до справи серйозніше».
4. «Я хотів (ла) би знати, чому?»
5. «У вас, мабуть, не було для цього можливості?»
6. «Як ви думаєте, чому я кожен раз нагадую про це?»
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 11

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. «Студент» у перекладі з латинської означає:
 - а) той, хто сумлінно працює;
 - б) той, хто прямує до мети;
 - в) той, хто бажає знання;
 - г) той, хто важко працює;
 - д) той, хто стрибає в гору.
2. Виховання молоді на культурно-історичному досвіді свого народу, його традиціях, звичаях, обрядах, багато віковій мудрості, духовності називається:
 - а) родинним;
 - б) національним;
 - в) патріотичним.
3. Педагогіка вищої школи – це ...
 - а) частина філософії;
 - б) синтез знань про природу;
 - в) комплекс теоретичних і практичних наук про процеси виховання, навчання, освіти;
 - г) наука про закономірності навчання студентів, а також їх наукову і професійну підготовку як спеціалістів відповідно до вимог держави та суспільства.
4. Праця викладача навчального закладу є:
 - а) двобічною – спеціальною та соціально-виховною;
 - б) двобічною – науковою та творчою;
 - в) односторонньою – навчальною.
5. Організовуючи навчання, що насамперед повинен забезпечити викладач: мету чи мотив? Чому?
6. Назвіть сильні та слабкі сторони сангвінічного темпераменту.
7. Психологічна структура навчальної діяльності складається з наступних структурних компонентів
 - а) мета, мотиви, знання, уміння, навички, учбові завдання, учбові дії
 - б) мета, мотивація, учбові завдання, учбова ситуація, учбові дії, контроль, оцінка
 - в) мотивація, учбові завдання, учбові дії, контроль, взаємини з вчителями.

II. Похідне слово від „ховати”, „вирощувати” - ...

III. Проаналізуйте рівень розвитку студентської групи, в якій Ви вчилися.

IV. Педагогічна ситуація. Студент у розмові з викладачем говорить йому: «Я хотів би, щоб ви ставилися до мене краще» - Як повинен відповісти на таке прохання студента викладач?

1. «Чому я повинен ставитися до вас краще, ніж до всіх інших?»
2. «Я зовсім не збираюсь грати в любчиків і фаворитів».
3. «Мені не подобаються люди, які заявляють так, як ви».

4. «Я хотів (ла) знати, чому я повинен (на) особливо виділяти вас серед інших студентів?»
5. «Якби я вам сказав (ла), що люблю вас більше, ніж інших студентів, то вам від цього стало краще, ви б почували себе краще?»
6. «Як ви думаєте, як я насправді до вас ставлюсь?»
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 12

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. «Студентство» це:

а) мобільна група, метою існування якої є організоване за певною програмою виконання професійних і соціальних ролей у матеріальному і духовному виробництві;

б) мобільна група, метою існування якої є організоване за певною програмою підготовка до виконання акторських і художніх ролей у матеріальному і духовному виробництві;

в) мобільна група, метою існування якої є організоване за певною програмою підготовка до виконання професійних і соціальних ролей у матеріальному і духовному виробництві;

г) мобільна група, метою існування якої є організоване за певною програмою підготовка до виконання професійних і соціальних ролей лише у матеріальному виробництві.

2. Показником ефективності і якості педагогічного процесу є:

а) вихованість студентів;

б) освіченість і вихованість студентів;

в) культура поведінки студентів.

3. Об'єктом педагогіки вищої школи є:

а) педагогічна система вищої школи;

б) система вищої освіти і педагогічні процеси в ній;

в) система народної освіти і педагогічні процеси в системі вищої школи.

4. У якому документі визначені зміст, права та обов'язки викладачів вищого навчального закладу?

а) у Юридичному кодексі;

б) у Конституції України;

в) у статусу навчального закладу.

5. Які основні причини неуспішності студентів і шляхи їх подолання?

6. Дати психологічну характеристику активному рефлексивному слуханню та «Я-повідомленню» в комунікативному процесі викладача зі студентом.

7. Позитивна «Я-концепція» є одним з

а) компонентів творчої діяльності;

б) передумов творчої діяльності;

в) засобів творчої діяльності.

II. Керівник студентської групи - ...

III. Оберіть для своєї професійної викладацької діяльності стиль керівництва, який буде найбільш ефективним для виховання студентів. Доведіть свою думку.

IV. Педагогічна ситуація. Студент, висказавши викладачеві свої сумніви щодо можливості глибокого міцного засвоєння предмету, який він викладає, додав: «Я сказав про те, що мене турбує. Тепер ви скажіть, у чому причина цього і як мені бути далі?» - Що має відповісти на це викладач?

1. «У вас, мені здається, комплекс неповноцінності».
2. «У вас немає ніяких підстав для хвилювання».
3. «Перш ніж я зможу висказати свою обґрунтовану думку, мені необхідно краще розібратися у сутності проблеми».
4. «Давайте почекаємо, попрацюємо і повернемося до цієї проблеми через деякий час. Я думаю, ми зможемо її вирішити».
5. «Я не готовий (ва) зараз дати вам точну відповідь, мені потрібно подумати».
6. «Не хвилюйся, і мені у свій час нічого не вдавалося».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 13

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. Характерні риси студентства як соціальної групи:

- а) пошук сенсу життя;
- б) соціальний престиж;
- в) колективна робота;
- г) інтенсивність спілкування;
- д) робота в аудиторії;
- є) прагнення до нових ідей.

2. Диспути, вечори, бесіди, свята, лекції – це ...

- а) заходи;
- б) засоби і форми;
- в) методи і форми виховної роботи у ВНЗ.

3. До процесуальної категорії в педагогіці вищої освіти належать:

- а) навчально-виховний процес, навчальний і виховний процес;
- б) виховання, навчання, освіта, розвиток, формування особистості.

4. Педагогічна майстерність – це...

а) комплекс якостей особистості, що забезпечує високий рівень самоорганізації професійної діяльності педагога;

б) інтелектуальні уміння, необхідні для мисленого моделювання наукового пошуку;

в) одна з найбільш творчих і складних професій, в яких поєднано науку та мистецтво.

5. З яких дій студента складається його вміння вчитися?

6. Охарактеризувати показники професійної зрілості студента.

7. Чим відрізняється засвоєння матеріалу від учіння?

- а) тотожні поняття;
- б) типом активності;
- в) ваш варіант.

II. Співбесіда з окремих тем – це...

III. Пояснити положення: «Головна проблема сучасної вищої школи – необґрунтована автономність навчального й виховного процесів».

IV. Педагогічна ситуація. Студент говорить викладачу: «Мені не подобається те, що ви говорите і захищаєте на заняттях». – Якою має бути відповідь викладача?

1. «Це - погано».

2. «Ви, мабуть, в цьому не розбираєтесь».

3. «Я сподіваюсь, що у подальшому, у процесі наших занять ваша думка зміниться».

4. «А що ви маєте любити і готові захищати?»

5. «Чому?»

6. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 14

I. Дайте відповідь за питання тесту:

1. Суб'єкт-суб'єктна взаємодія має на меті:
 - а) розвиток творчого потенціалу студентів у процесі співробітництва;
 - б) розвиток творчого потенціалу студентів у результаті вимогливості викладачів;
 - в) самореалізацію і самовираження суб'єктів у навчально-виховному процесі;
 - г) удосконалення техніки спілкування.
2. Гармонійно розвинена, високоосвічена, соціально активна і національно свідомо людина, яка носієм національної і світової культури – це ...
 - а) мета національного виховання;
 - б) завдання виховання;
 - в) ідеал виховання.
3. Яку функцію виконує педагогіка вищої школи при розробці нових технологій та втілення результатів досліджень?
 - а) проєктивно-конструктивну;
 - б) прогностичну;
4. Фундамент професійного зростання викладача як спеціаліста – це...
 - а) педагогічний такт;
 - б) самоосвіта;
 - в) організаторські здібності.
 - в) аналітичну.
5. Навести приклад використання активного рефлексивного слухання в комунікативному процесі викладача зі студентом.
6. Назвіть сильні та слабкі сторони флегматичного темпераменту.
7. Основний фактор, що забезпечує процес становлення колективних взаємин це :
 - а) спілкування;
 - б) спільна діяльність студентів;
 - в) наявність куратора;
 - г) інтелект.

II. Провідна форма навчання - ...

III. Що Ви можете запропонувати для створення більш оптимальних умов розвитку творчого мислення студентів?

IV. Педагогічна ситуація. Студент, явно демонструючи своє погане ставлення до будь-кого з товаришів групи, говорить: «Я не хочу працювати (вчитися) разом з ним». – Як має на це відреагувати викладач?

1. «Ну і що?»
2. «Нікуди не дінетесь, все одно прийдеться».
3. «Це нерозумно з вашого боку».
4. «Але й він теж після цього не захоче з вами працювати (вчитися)».
5. «Чому?»

6. «Я думаю, що ви не правий».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 15

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. Головною формою виробництва для студентів є:
 - а) навчально-освітня;
 - б) педагогічно-психологічна;
 - в) технологічна;
 - г) навчально-виховна;
 - д) ігрова;
 - є) комунікативна.
2. Яке визначення найточніше відбиває сутність самовиховання особистості?
 - а) формування у себе сильної волі та характеру;
 - б) діяльність особистості, яка спрямована на формування у себе якостей, що необхідні для виконання певних обов'язків у суспільстві;
 - в) наполегливе подолання власних шкідливих звичок.
3. Встановіть правильну послідовність розв'язання педагогічної задачі:
 - а) вибір системи методів;
 - б) аналіз ситуації та постановка проблеми;
 - в) аналіз вихідних даних;
 - г) висунення гіпотези;
 - д) аналіз результатів впливу.
4. Позиція викладача у спілкуванні, яка на сучасному розвитку вищої освіти в Україні вважається найоптимальнішою:
 - а) позиція батька у спілкуванні;
 - б) позиція дорослого у спілкуванні;
 - в) позиція дитини у спілкуванні.
5. Які зміни в структурі особистості студента відбуваються під впливом навчально-професійної діяльності?
6. Роль лідера в згуртуванні студентського колективу.
7. Сучасний погляд гуманізму: людина – найвища цінність. Тому можна розглядати її як автономію від суспільства, життя за принципом «Що хочу, те й роблю».
 - а) так;
 - б) ні.

II. Документ, що отримує випускник закладу освіти, який підтверджує здобутий їм рівень кваліфікації - ...

III. Проаналізуйте відмінності в мотивації «сильного» і «слабкого» студента, з яким Ви вчилися.

IV. Педагогічна ситуація. Ви почали заняття, всі студенти заспокоїлися. В аудиторії тихо, і раптом хтось вголос засміявся. Коли ви, ще не встигнувши нічого сказати, запитливо і здивовано подивилися на студента, який засміявся, він, дивлячись вам прямо в очі, заявляє: «Мені завжди смішно дивитися на вас і завжди при цьому хочеться сміятися, коли ви проводите заняття».

Як ви на це прореагуєте? Виберіть варіант словесної реакції з тих, що запропоновані нижче:

1. «От тобі й на!»
2. «А що Вам здається смішним?»
3. «Ну, будь ласка, смійся!»
4. «Ви що хворий?»
5. «Люблю веселих людей».
6. «Я рада(ий), що створюю Вам веселий настрій».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 16

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. Суперечність, притаманна студентському віку між розвитком інтелектуальних і фізичних сил студента і жорстким лімітом часу та економічних можливостей для задоволення збільшених потреб є:

- а) дидактичною;
- б) психолого-педагогічною;
- в) соціально-психологічною.

2. До системи виховної роботи належать:

а) соціалізація особистості, завдання виховання, розвиток індивідуальних здібностей та таланту;

б) принципи та правила виховання, загальнолюдські гуманістичні цінності, діагностика виховання;

в) мета та завдання виховання, принципи та методи виховання, форми та засоби виховної діяльності, оцінка та контроль результатів виховання.

3. В Україні існують такі кваліфікаційні (освітні) рівні вищої освіти:

- а) молодший спеціаліст;
- б) бакалавр;
- в)
- г).

4. Культура мови – це...

а) певні ознаки і властивості, що забезпечують застосування мови з метою спілкування;

б) сукупність і система її комунікативних якостей;

в) дотримання норм літературної мови (орфоепічних, орфографічних, лексичних, граматичних, стилістичних) і культури самого процесу спілкування.

5. Охарактеризувати показники професійної зрілості студента.

6. Що таке рефлексивне слухання?

7. Визначте, як співвідносяться між собою діяльнісний підхід А.Н. Леонтьєва та культурно-історичний підхід Л.С.Виготського до розвитку:

- а) ідеально сумісні;
- б) дуже різняться;
- в) глибокі суттєві відміни;
- г) протилежні.

II. Освітньо-кваліфікаційних рівень, що ви здобуваєте - ...

III. Запропонуєте програму вивчення динаміки взаємин в студентських групах.

IV. Педагогічна ситуація. Після декількох занять, студент заявляє вам: «Я не думаю, що ви, як педагог, можете нас чомусь навчити». Ваша реакція:

- 1. «Ваша справа – вчитися, а вчити – викладача».
- 2. «Таких, як ви, зрозуміло, я нікому, не зможу навчити».
- 3. «Можливо, вам краще перейти в інший ВУЗ, або навчатися в іншого викладача».

4. «Ви просто не бажаєте вчитися».
5. «Мені цікаво знати, чому ви так думаєте?»
6. «Давайте поговоримо про це більш детально. У моїй поведінці, мабуть, є щось таке, що викликає у вас такі думки».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 17

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. Студент є суб'єктом діяльності:
 - а) асоціативної;
 - б) навчальної;
 - в) ігрової;
 - г) дистрибутивної;
 - д) дослідницькою;
 - є) комунікативною.
2. В якому з варіантів перераховано тільки моральні якості людини:
 - а) патріотизм, дружба, любов, сором;
 - б) відповідальність, дисциплінованість, людяність, порядність;
 - в) здивування, гуманізм, колективізм.
3. Педагогічне дослідження – це:
 - а) система цілеспрямованої взаємодії викладача і студента, спрямована на формування суспільних і особистісних рис;
 - б) цілеспрямований пошук шляхів удосконалення педагогічного процесу з використанням наукового апарату;
 - в) способи за допомогою яких вивчаються різноманітні сторони виховання, освіти і навчання.
4. Принципи тоталітаризму та авторитаризму реалізуються в новому напрямі педагогіки педагогіці співробітництва:
 - а) так;
 - б) ні.
5. Які передумови і шляхи формування професійної спрямованості особистості студента?
6. Яким вимогам повинні відповідати цілі навчання?
7. Позитивна «Я-концепція» є одним з найважливіших
 - а) компонентів творчої діяльності;
 - б) передумов творчої діяльності;
 - в) засобів творчої діяльності.

II. ВНЗ, що готує спеціалістів з освітньо-професійними програмами всіх рівнів в окремо визначеній галузі знань і проводить фундаментальні дослідження - ...

III. Що ви можете запропонувати для розвитку позитивної професійної мотивації студентів?

IV. Педагогічна ситуація. Викладач дає студенту завдання, а той не хоче його виконувати, заявляючи: «Я не бажаю це робити!» - Якою повинна бути реакція викладача?

1. «Не хочеш – примусимо!»
2. «Навіщо ж ви тоді прийшли вчитися?»
3. «Тим гірше для вас, залишайтеся неосвіченими, невігласами: ваша поведінка подібна поведінки людини, яка на зло своєму обличчю хотіла відрізати собі носа».
4. «Ви даєте собі справу у тому, чим це може скінчитися для Вас?»

5. «Не могли би ви пояснити, чому?»
6. «Давайте сядемо і обговоримо – можливо ви і праві».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 18

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. У структурі особистості до стійких особливостей належать:
 - а) спрямованість і темперамент;
 - б) спрямованість, темперамент і здібності;
 - в) спрямованість, темперамент, здібності і характер;
 - г) спрямованість, темперамент, здібності, характер і мобільність.
2. Визначить основні компоненти виховної діяльності:
 - а) конструктивний, гностичний, організаторський, комунікативний;
 - б) результативний, соціальний, змістовний, діагностичний;
 - в) цільовий, стимулюючий, організаторський, естетичний, вольовий.
3. Методи науково-педагогічного дослідження поділяються на такі дві великі групи:
 - а) загальнонаукові та конкретно-наукові;
 - б) загальнонаукові та емпіричні;
 - в) конкретно-наукові та теоретичні.
4. Термін «гуманізм» тлумачиться як визнання цінності людини як особистості, вільний розвиток її здібностей:
 - а) так;
 - б) ні.
5. Проаналізувати (з погляду структури діяльності) учіння студента.
6. Навести приклад використання «я-повідомлення» в комунікативному процесі викладача зі студентом.
7. Провідною діяльністю в студентському віці є:
 - а) навчально-професійна діяльність;
 - б) навчальна діяльність;
 - в) спільна діяльність;
 - г) вірної відповіді немає.

II. Документ, що укладається у ВНЗ і регламентує його діяльність.

III. Який метод вирішення конфліктів Ви вважаєте найкращим для себе та чому саме?

IV. Педагогічна ситуація. Студент невдоволений своїми успіхами у навчанні, у своїх здібностях і в тому, що він колись зможе зрозуміти і засвоїти матеріал, звертається до викладача: «Як ви думаєте, чи зможу я коли-небудь вчитися на відмінно і не відставати від інших студентів у групі?» - що на це винен відповісти викладач?

1. «Якщо чесно сказати - я не впевнений».
2. «О, так, безперечно, в цьому ви можете не сумніватися!»
3. «У вас чудові здібності, і я покладаю на вас великі надії».
4. «Чому ви не впевнені в собі?»
5. «Давай поговоримо і вияснимо проблему».
6. «Багато залежить від того, як ми з вами будемо працювати».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 19

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. Типологія сучасного студентства розроблена Б.Г.Ананьєвим включає:
 - а) 6 типів;
 - б) 8 типів;
 - в) 4 типи.
2. Виховання має особливе соціальне значення тому, що:
 - а) розвиває природні здібності людини;
 - б) здійснюється в соціальних інститутах;
 - в) здатне змінити ставлення особистості до людей, середовища, речей та умов життєдіяльності.
3. Об'єкт педагогічного дослідження:
 - а) пошук шляхів удосконалення педагогічного процесу;
 - б) педагогічні явища, факти, з яких складається педагогічний процес;
 - в) якість знань, умінь і навичок.
4. Педагогічний такт – це вміння знати і застосовувати педагогічно доцільний і ефективний спосіб впливу, почуття міри, здатність швидко оцінювати ситуацію і знаходити оптимальні рішення:
 - а) так;
 - б) ні.
5. Студент як суб'єкт навчальної діяльності.
6. Обирати чи призначати керівника студентської академічної групи: позиція «за» і «проти»?
7. Яке з названих понять не є компонентом учбової діяльності:
 - а) потреби;
 - б) навчання;
 - в) увага;
 - г) мотиви;
 - д) контроль;
 - е) оцінка;
 - ж) мислення.

II. Нагляд, спостереження та перевірка успішності студентів - ...

III. Які психологічні методи Ви пропонуєте використовувати для вивчення особистості студента?

IV. Педагогічна ситуація. Студент говорить викладачу: «на два найближчих заняття, які ви будете проводити, я не піду, так як в цей час я хочу піти на концерт рок-музики (варіант: прогулятися з друзями, побувати на спортивних змаганнях в якості глядача, на весіллі)» - Як потрібно відповісти йому?

1. «Тільки спробуйте!»
2. «В наступний раз вам прийдеться прийти з пояснювальною запискою».
3. «Це ваша справа, вам складати екзамен (залік). Прийдеться все одно звітувати за пропущені заняття, я потім вас обов'язково спитаю».

4. «Ви, мені здається, дуже несерйозно ставитесь до занять».
5. «Можливо вам взагалі залишити навчання?»
6. «А що будете робити далі?»
7. «Мені цікаво знати, чому відвідування концерту (прогулянка) для вас цікавіше, ніж заняття?»
8. «Я вас розумію: відпочивати, ходити на концерт, на змагання, спілкуватися з друзями дійсно, цікавіше, ніж вчитися. Але я хотів (а) б знати, чому це так для вас?»
9. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 20

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. Соціально-педагогічна адаптація студентства – це:
 - а) засвоєння людьми норм дорослого життя, включення в систему міжособистісних стосунків суспільства;
 - б) засвоєння молодого людиною норм студентського життя, включення в систему міжособистісних стосунків групи.
2. Вплив на усунення в діях, вчинках, способі життя студента негативних звичок та хибних схильностей, вад характеру та поступову зміну їх на позитивні риси і якості є сутністю поняття:
 - а) самовиховання;
 - б) виховання;
 - в) перевиховання.
3. З перерахованих видів експерименту знайдіть зайвий:
 - а) природний;
 - б) лабораторний;
 - в) закріплюючий;
 - г) констатуючий;
 - д) формуючий.
4. Викладач-професіонал – це гарний співрозмовник з почуттям гумору, добрий і невимогливий, хоч і не володіє фактичним знанням предмету:
 - а) так; б) ні.
5. Чим відрізняється засвоєння матеріалу від учіння?
6. Психологічна структура учбової діяльності складається з наступних структурних компонентів:
 - а) мета, мотиви, знання, уміння, навички, учбове завдання, учбові дії;
 - б) мета, мотивація, учбове завдання, учбова ситуація, учбові дії, контроль, оцінка;
 - в) мотивація, учбові завдання, учбові дії, контроль, взаємини з вчителями.

II. Кількісна фіксація виявлення рівня знань у балах - ...

III. Проаналізуйте, які особливості вашого характеру позитивно, а які – негативно впливають на Ваш стиль спілкування із студентами (або учнями).

IV. Педагогічна ситуація. Студент, побачивши викладача, коли той зайшов в аудиторію, сказав йому: «У вас дуже стомлений вигляд». – Як на це має реагувати викладач:

1. «Я думаю, що з вашого боку не зовсім етично робити мені такі зауваження».
2. «Так, я погано себе почуваю».
3. «Не хвилюйтеся за мене, краще подивіться на себе».
4. «Я сьогодні погано спав (ла), у мене багато роботи».
5. «Не хвилюйтеся, це не заважатиме нашим заняттям».
6. «Ви – дуже уважний, дякую за турботу!».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 21

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. Загальна теорія освіти, що є галуззю педагогічної науки це...
 - а) методологія;
 - б) дидактика;
 - в) андрагогіка;
 - г) школознавство.
2. Педагогічна технологія – це...
 - а) цільова, відносно завершена сукупність взаємозалежних циклів навчальної, виховної та освітньої розвивальної взаємодії викладача і студентів (учнів);
 - б) продумана у всіх деталях модель педагогічної діяльності з проектування, організації та проведенні навчального процесу з безумовним забезпеченням комфортних умов для учнів та вчителя;
 - в) процес підготовки і передачі інформації, яки і відкриває нові варіанти навчання, пов'язані з унікальними можливостями сучасних засобів навчання.
3. «Студент» у перекладі з латинської означає:
 - а) той, хто сумлінно працює;
 - б) той, хто прямує до мети;
 - в) той, хто бажає знання;
 - г) той, хто важко працює;
 - д) той, хто стрибає в гору.
4. Виховання молоді на культурно-історичному досвіді свого народу, його традиціях, звичаях, обрядах, багато віковій мудрості, духовності називається:
 - а) родинним;
 - б) національним;
 - в) патріотичним.
5. Охарактеризувати показники професійної зрілості студента.
6. Який стан морального розвитку ілюструють такі положення:
 - а) людина невільна при виконанні соціальної норми поведінки;
 - б) людина має тиск ззовні, але вільна у виборі форми виконання норми на рівні правила;
 - в) людина вільна від зовнішнього тиску, але невільна від власного «Я».
7. Чим відрізняється засвоєння матеріалу від учіння?
 - А) Тотожні поняття
 - Б) типом активності
 - В) Ваш варіант

II. Форма контролю, при якій використовується комплекс стандартизованих завдань, що піддаються певному оцінюванню за заздалегідь встановленим критеріями - ...

III. Проаналізуйте відмінності в мотивації «сильного» і «слабкого» студента, з яким Ви вчилися.

IV. Педагогічна ситуація. «Я відчуваю, що заняття, які ви проводите, не допомагають мені» - говорить студент викладачу, і додає: «Я взагалі думаю кинути навчання». – Як на це повинен реагувати викладач?

1. «Припинить говорити дурниці!»
2. «Нічого собі, додумався!»
3. «Можливо вам знайти іншого викладача».
4. «Я хотів (ла) детальніше взнати, що у вас викликало таке бажання».
5. «А що, як нам попрацювати разом над вирішенням вашої проблеми?»
6. «Можливо, вашу проблему можна вирішити якимось інакше?»
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 22

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. До форм організації навчання у ВНЗ належать:
 - а) урок;
 - б) лекція;
 - в) лабораторна робота;
 - г) консультація;
 - д) колоквиум;
 - е) домашня робота;
 - є) семінар.
2. Цільова, відкрита і відносно завершена сукупність взаємозалежних циклів навчання, виховання та освітньої розвивальної взаємодії викладача і студентів – це...
 - а) навчальний модуль;
 - б) модульний контроль;
 - в) змістовний модуль;
 - г) модульно-контекстна технологія.
3. «Студентство» це:
 - а) мобільна група, метою існування якої є організоване за певною програмою виконання професійних і соціальних ролей у матеріальному і духовному виробництві;
 - б) мобільна група, метою існування якої є організоване за певною програмою підготовка до виконання акторських і художніх ролей у матеріальному і духовному виробництві;
 - в) мобільна група, метою існування якої є організоване за певною програмою підготовка до виконання професійних і соціальних ролей у матеріальному і духовному виробництві;
 - г) мобільна група, метою існування якої є організоване за певною програмою підготовка до виконання професійних і соціальних ролей лише у матеріальному виробництві.
4. Показником ефективності і якості педагогічного процесу є:
 - а) вихованість студентів;
 - б) освіченість і вихованість студентів;
 - в) культура поведінки студентів.
5. На яких принципах будується розробка змісту навчальної дисципліни?
6. Кратко опишіть форми спілкування.
7. Основний фактор, що забезпечує процес становлення колективних взаємин це :
 - а) спілкування;
 - б) спільна діяльність студентів;
 - в) наявність куратора;
 - г) інтелект.

II. Форма організації перевірки знань студентів, при якій студент за виконану роботу отримає певну кількість балів, сума яких дозволяє отримати певну оцінку.

III. Як Ви будете враховувати особливості холеричного темпераменту у навчально-виховній роботі?

IV. Педагогічна ситуація. Студент розмовляє з викладачем, демонструючи занадто самовпевненість: «Немає нічого такого, чого я б не міг зробити, якщо б я захотів. Для мене нічого немає складного у тому, щоб вчити ваш предмет». – Якою має бути відповідь викладача?

1. «Ви занадто добре думаєте про себе».
2. «З вашими здібностями? – Я не впевнений».
3. «Ви, мабуть, відчуваєте себе досить впевнено, якщо так говорите?»
4. «Я теж впевнений у цьому, бо знаю, що ви як захочете, то все у вас вдається».
5. «Це, мабуть, потребує від вас великої напруженості, великих зусиль».
6. «Занадто самовпевненість заважає справі».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 23

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. Найдіть відповідність між тим, що позначено літерами, і тим, що відмічено цифрами:

А – форма організації навчання	1. дискусія
Б – метод навчання	2. комп'ютер
В – засіб навчання	3. семінар

2. Ігрові технології за цільовими орієнтаціями поділяються на:

а) навчальні, тренінгові, контролюючі, узагальнюючі, пізнавальні, репродуктивні і ін.;

б) предметні, сюжетні, рольові, ділові, імітаційні, драматизації;

в) дидактичні, виховні, розвивальні, соціалізуючі.

3. Характерні риси студентства як соціальної групи:

а) пошук сенсу життя;

б) соціальний престиж;

в) колективна робота;

г) інтенсивність спілкування;

д) робота в аудиторії;

є) прагнення до нових ідей.

4. Диспути, вечори, бесіди, свята, лекції – це ...

а) заходи;

б) засоби і форми;

в) методи і форми виховної роботи у ВНЗ.

5. Чому завданням і умовою підготовки сучасного фахівця вищої кваліфікації стає розвиток його творчого мислення та набування умінь самоосвіти?

6. Дати коротку характеристику студентського періоду життя людини за схемою аналізу психологічного віку.

7. Психологічна структура учбової діяльності складається з наступних структурних компонентів

а) мета, мотиви, знання, уміння, навички, учбове завдання, учбові дії;

б) мета, мотивація, учбове завдання, учбова ситуація, учбові дії, контроль, оцінка;

в) мотивація, учбові завдання, учбові дії, контроль, взаємини з вчителями.

II. Результат оволодіння педагогом науковим багажем, педагогічними вміннями це...

III. Що Ви конкретно можете запропонувати з метою розвитку мотивації у студентів?

IV. Педагогічна ситуація. У відповідь на зауваження викладача студент говорить, що для того, щоб засвоїти навчальний предмет, йому не потрібно багато працювати: «Мене вважають дуже здібною людиною» - Що має відповісти йому на це викладач?

1. «Ця думка вас не стосується».

2. «Ті труднощі, котрі до цього часу ви відчували, і ваші знання це не підтверджують».

3. «Багато людей вважають себе досить здібними, проте не завжди є такими».
4. «Я радий (а), що ви такої високої думки про себе».
5. «Це тим паче повинно змусити вас більше працювати».
6. «Це звучить так, буцімто ви сам не дуже вірите у свої здібності».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 24

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. Вкажіть, які методи серед перерахованих належать до методів науково-педагогічних досліджень?

- а) метод спостереження, опису, пояснення педагогічних явищ;
- б) диспут;
- в) історичний метод;
- г) лекція.

2. Поняття «педагогічна технологія» відома з:

- а) 20-х років XIX століття;
- б) 30-х років XIX століття;
- в) 20-х років XX століття;
- г) 30-х років XX століття.

3. Суб'єкт-суб'єктна взаємодія має на меті:

- а) розвиток творчого потенціалу студентів у процесі співробітництва;
- б) розвиток творчого потенціалу студентів у результаті вимогливості викладачів;
- в) самореалізацію і самовираження суб'єктів у навчально-виховному процесі;
- г) удосконалення техніки спілкування.

4. Гармонійно розвинена, високоосвічена, соціально активна і національно свідомо людина, яка носієм національної і світової культури – це ...

- а) мета національного виховання;
- б) завдання виховання;
- в) ідеал виховання.

5. Назвіть основні умови вдосконалення засобів самостійної роботи с навчальними текстами у студентів.

6. Психолог В. Д. Шадріков вважає, що «виховувати треба не якості особистості, а мотиви поведінки». Чи згодні Ви з цією думкою? Чому?

7. Закінчити речення:

- а) «Я – об'єкт учіння, коли...»;
- б) «Я – суб'єкт учіння, коли...».

II. Поняття, що визначає психічну якість, складником якої є потреби, мотиви, переконання, ідеали особистості - ...

III. Оберіть для своєї професійної викладацької діяльності тип навчання, який буде найбільш ефективним для виховання студентів. Доведіть свою думку.

IV. Педагогічна ситуація. Студент говорить викладачу: «Я знову забув виконати завдання» - Як слід на це реагувати викладачу?

- 1. «Ну от, знову!»
- 2. «Не здається вам це виявом безвідповідальності».
- 3. «Думаю, що вам пора починати ставитися до справи серйозніше».
- 4. «Я хотів (ла) би знати, чому?»
- 5. «У вас, мабуть, не було для цього можливості?»

6. «Як ви думаєте, чому я кожен раз нагадую про це?»
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 25

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. Початок класичної дидактики покладений:
 - а) Платоном і Аристотелем;
 - б) Декартом;
 - в) Я.А. Коменським.
2. Науково-дослідна робота магістрантів спрямована на розвиток у майбутніх педагогів і науковців нахилів до пошукової, дослідницької діяльності і до:
 - а) репродуктивного розв'язання навчально-виховних завдань в освітніх закладах;
 - б) творчого розв'язання навчально-виховних завдань в освітніх закладах;
 - в) творчого розв'язання навчально-виховних завдань в освітніх закладах, а також на формування умінь і навичок застосування дослідницьких методів для розв'язання практичних і теоретичних питань навчання і виховання.
3. Головною формою виробництва для студентів є:
 - а) навчально-освітня;
 - б) педагогічно-психологічна;
 - в) технологічна;
 - г) навчально-виховна;
 - д) ігрова;
 - є) комунікативна.
4. Яке визначення найточніше відбиває сутність самовиховання особистості?
 - а) формування у себе сильної волі та характеру;
 - б) діяльність особистості, яка спрямована на формування у себе якостей, що необхідні для виконання певних обов'язків у суспільстві;
 - в) наполегливе подолання власних шкідливих звичок.
5. Кратко опишіть форми спілкування.
6. Охарактеризуйте основні засоби роботи з навчальним текстом.
7. Чим відрізняється засвоєння матеріалу від учіння?
 - а) тотожні поняття;
 - б) типом активності;
 - в) ваш варіант.

II. До якої групи методів належать заохочення і покарання?

III. Статистичний аналіз дозволяє передбачити, що через 20 років об'єм інформації в системі освіти зросте більш, ніж в 2000 разів. Проаналізуйте можливі варіанти вирішення проблеми.

IV. Педагогічна ситуація. Ви почали заняття, всі студенти заспокоїлися. В аудиторії тихо, і раптом хтось вголос засміявся. Коли ви, ще не встигнувши нічого сказати, запитливо і здивовано подивилися на студента, який засміявся, він, дивлячись вам прямо в очі, заявляє: «Мені

завжди смішно дивитися на вас і завжди при цьому хочеться сміятися, коли ви проводите заняття».

Як ви на це прореагуєте? Виберіть варіант словесної реакції з тих, що запропоновані нижче:

1. «От тобі й на!»
2. «А що Вам здається смішним?»
3. «Ну, будь ласка, смійся!»
4. «Ви що хворий?»
5. «Люблю веселих людей».
6. «Я рада(ий), що створюю Вам веселий настрій».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 26

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. Традиційна модель освіти – це ...

- а) модель, що передбачає персональний характер освіти з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей;
- б) модель систематичної академічної освіти як спосіб передачі молодому поколінню універсальних елементів культури минулого;
- в) модель орієнтованого на організацію освіти поза соціальних інститутів.

2. Тези – це...

- а) невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висвітлює індивідуальні думки та висловлювання щодо конкретного питання і не претендує на вичерпне і визначальне тлумачення теми;
- б) стислі, лаконічно сформульовані основні положення доповіді, повідомлення тощо, що включають виклад основних думок праці від початку до кінця, а не лише її дослідницької частини;
- в) доповідь на певну тему, що включає огляд наукових та інших джерел з обраної теми або виклад змісту наукової роботи з висвітленням не лише відповідної наукової інформації, а й показом свого ставлення до неї.

3. Суперечність, притаманна студентському віку між розвитком інтелектуальних і фізичних сил студента і жорстким лімітом часу та економічних можливостей для задоволення збільшених потреб є:

- а) дидактичною;
- б) психолого-педагогічною;
- в) соціально-психологічною.

4. До системи виховної роботи належать:

- а) соціалізація особистості, завдання виховання, розвиток індивідуальних здібностей та таланту;
- б) принципи та правила виховання, загальнолюдські гуманістичні цінності, діагностика виховання;
- в) мета та завдання виховання, принципи та методи виховання, форми та засоби виховної діяльності, оцінка та контроль результатів виховання.

5. Чи впливають психологічні особливості темпераменту на успішність навчання у ВНЗ?

6. Назвіть основні психологічні умови розуміння навчального тексту.

7. Сучасний погляд гуманізму: людина – найвища цінність. Тому можна розглядати її як автономію від суспільства, життя за принципом «Що хочу, те й роблю».

а) так;

б) ні.

II. Метод, спрямований на гальмування певних дій, вчинків - ...

III. Як Ви будете враховувати особливості сангвінічного темпераменту студентів у навчально-виховній роботі?

IV. Педагогічна ситуація. Студент, висказавши викладачеві свої сумніви щодо можливості глибокого міцного засвоєння предмету, який він

викладає, додав: «Я сказав про те, що мене турбує. Тепер ви скажіть, у чому причина цього і як мені бути далі?» - Що має відповісти на це викладач?

1. «У вас, мені здається, комплекс неповноцінності».
2. «У вас немає ніяких підстав для хвилювання».
3. «Перш ніж я зможу висказати свою обґрунтовану думку, мені необхідно краще розібратися у сутності проблеми».
4. «Давайте почекаємо, попрацюємо і повернемося до цієї проблеми через деякий час. Я думаю, ми зможемо її вирішити».
5. «Я не готовий (ва) зараз дати вам точну відповідь, мені потрібно подумати».
6. «Не хвилюйся, і мені у свій час нічого не вдавалося».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 27

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. Поняття «закон» у педагогіці – це...

- а) упорядкованість подій, фактів;
- б) конкретний необхідний зв'язок між подіями, фактами;
- в) взаємозалежність подій, фактів.

2. Есе – це:

а) невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висвітлює індивідуальні думки та висловлювання щодо конкретного питання і не претендує на вичерпне і визначальне тлумачення теми;

б) доповідь на певну тему, що включає огляд наукових та інших джерел з обраної теми або виклад змісту наукової роботи з висвітленням не лише відповідної наукової інформації, а й показом свого ставлення до неї.

в) стислі, лаконічно сформульовані основні положення доповіді, повідомлення тощо, що включають виклад основних думок праці від початку до кінця, а не лише її дослідницької частини;

3. Студент є суб'єктом діяльності:

- а) асоціативної;
- б) навчальної;
- в) ігрової;
- г) дистрибутивної;
- д) дослідницькою;
- є) комунікативною.

4. В якому з варіантів перераховано тільки моральні якості людини:

- а) патріотизм, дружба, любов, сором;
- б) відповідальність, дисциплінованість, людяність, порядність;
- в) здивування, гуманізм, колективізм.

5. Обґрунтуйте, чому навчально-професійна діяльність є провідною діяльністю в студентському віці? Які зміни в структурі особистості студента відбуваються під її впливом?

6. Основні якості конкретної діяльності визначає мета або мотив? Поясніть, чому.

7. Чим відрізняється засвоєння матеріалу від учіння?

- а) тотожні поняття;
- б) типом активності;
- в) ваш варіант.

II. Співбесіда з окремих тем – це...

III. Як Ви будете враховувати особливості меланхолічного темпераменту у навчально-виховній роботі?

IV. Педагогічна ситуація. Студент говорить викладачу: «Мені не подобається те, що ви говорите і захищаєте на заняттях». – Якою має бути відповідь викладача?

1. «Це - погано».
2. «Ви, мабуть, в цьому не розбираєтесь».
3. «Я сподіваюсь, що у подальшому, у процесі наших занять ваша думка зміниться».
4. «А що ви маєте любити і готові захищати?»
5. «Чому?»
6. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 28

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. Який з нижчезазначених принципів не є принципом навчання:

- а) гуманізації;
- б) культуровідповідності;
- в) максималізму.

2. Стаття – це:

а) невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висвітлює індивідуальні думки та висловлювання щодо конкретного питання і не претендує на вичерпне і визначальне тлумачення теми;

б) кваліфікаційний науково-практичний доробок, що містить математично обґрунтовані теоретичні чи експериментальні результати, наукові положення і свідчить про спроможність студента самостійно проводити наукові дослідження в обраній галузі знань;

в) науковий чи публіцистичний твір невеликого розміру, своєрідне дослідження важливої наукової, суспільно-політичної чи літературної теми, де присутнє висвітлення конкретних питань з необхідним теоретичним їх осмисленням.

3. У структурі особистості до стійких особливостей належать:

- а) спрямованість і темперамент;
- б) спрямованість, темперамент і здібності;
- в) спрямованість, темперамент, здібності і характер;
- г) спрямованість, темперамент, здібності, характер і мобільність.

4. Визначить основні компоненти виховної діяльності:

- а) конструктивний, гностичний, організаторський, комунікативний;
- б) результативний, соціальний, змістовний, діагностичний;
- в) цільовий, стимулюючий, організаторський, естетичний, вольовий.

5. Які психологічні засоби, методи та прийоми підвищують ефективність професійно-педагогічного спілкування зі студентською аудиторією під час лекції, на семінарських заняттях і екзамені?

6. Навчальна діяльність студента, її сутність та структура.

7. Позитивна «Я-концепція» є одним з найважливіших

- а) компонентів творчої діяльності;
- б) передумов творчої діяльності;
- в) засобів творчої діяльності.

II. Освітньо-кваліфікаційних рівень, що ви здобуваєте - ...

III. Основні напрямки виховної роботи у вищій школі.

IV. Педагогічна ситуація. Студент, явно демонструючи своє погане ставлення до будь-кого з товаришів групи, говорить: «Я не хочу працювати (вчитися) разом з ним». – Як має на це відреагувати викладач?

- 1. «Ну і що?»
- 2. «Нікуди не дінетесь, все одно прийдеться».
- 3. «Це нерозумно з вашого боку».
- 4. «Але й він теж після цього не захоче з вами працювати (вчитися)».
- 5. «Чому?»

6. «Я думаю, що ви не правий».

7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 29

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. Під змістом освіти ми розуміємо:

- а) певний обсяг наукових і системних знань, умінь і навичок, а також світоглядних і морально-етичних ідей, якими оволодіває студент;
- б) певний обсяг знань, умінь і навичок, якими оволодіває студент;
- в) певний обсяг знань, а також світоглядних і морально-етичних ідей, якими оволодіває студент.

2. Реферат – це:

а) доповідь на певну тему, що включає огляд наукових та інших джерел з обраної теми або виклад змісту наукової роботи з висвітленням не лише відповідної наукової інформації, а й показом свого ставлення до неї;

б) науковий чи публіцистичний твір невеликого розміру, своєрідне дослідження важливої наукової, суспільно-політичної чи літературної теми, де присутнє висвітлення конкретних питань з необхідним теоретичним їх осмисленням;

в) кваліфікаційний науково-практичний доробок, що містить математично обґрунтовані теоретичні чи експериментальні результати, наукові положення і свідчить про спроможність студента самостійно проводити наукові дослідження в обраній галузі знань.

3. Типологія сучасного студентства розроблена Б.Г.Ананьєвим включає:

- а) 6 типів;
- б) 8 типів;
- в) 4 типи.

4. Виховання має особливе соціальне значення тому, що:

- а) розвиває природні здібності людини;
- б) здійснюється в соціальних інститутах;
- в) здатне змінити ставлення особистості до людей, середовища, речей та умов життєдіяльності.

5. Який зміст поняття «вміння вчитися»? Критерії ефективності учіння.

6. Дайте визначення поняттям стратегії і тактики спілкування.

7. Вставте пропущені слова: «Тільки те навчання є хорошим, - писав Л.С.Виготський, - котре _____ розвитку...»

- а) забігає вперед;
- в) стосується;
- г) відповідає.

II. Нагляд, спостереження та перевірка успішності студентів - ...

III. Як Ви пропонуєте врахувати у своїй педагогічній взаємодії із студентом демонстративну акцентуацію його характеру?

IV. Педагогічна ситуація. Ви почали заняття, всі студенти заспокоїлися. В аудиторії тихо, і раптом хтось вголос засміявся. Коли ви, ще не встигнувши нічого сказати, запитливо і здивовано подивилися на студента, який засміявся, він, дивлячись вам прямо в очі, заявляє: «Мені

завжди смішно дивитися на вас і завжди при цьому хочеться сміятися, коли ви проводите заняття».

Як ви на це прореагуєте? Виберіть варіант словесної реакції з тих, що запропоновані нижче:

1. «От тобі й на!»
2. «А що Вам здається смішним?»
3. «Ну, будь ласка, смійся!»
4. «Ви що хворий?»
5. «Люблю веселих людей».
6. «Я рада(ий), що створюю Вам веселий настрій».
7. Ваш варіант відповіді.....

Варіант 30

I. Дайте відповідь на питання тесту:

1. Зміст освіти визначається такими державними документами:
 - а) навчальним планом, навчальною програмою, законом України «Про вищу освіту»;
 - б) навчальною програмою, законом України «Про вищу освіту», навчальним посібником;
 - в) навчальним планом, навчальною програмою, навчальним посібником.
2. Магістерська робота – це:
 - а) невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висвітлює індивідуальні думки та висловлювання щодо конкретного питання і не претендує на вичерпне і визначальне тлумачення теми;
 - б) кваліфікаційний науково-практичний доробок, що містить математично обґрунтовані теоретичні чи експериментальні результати, наукові положення і свідчить про спроможність студента самостійно проводити наукові дослідження в обраній галузі знань;
 - в) науковий чи публіцистичний твір невеликого розміру, своєрідне дослідження важливої наукової, суспільно-політичної чи літературної теми, де присутнє висвітлення конкретних питань з необхідним теоретичним їх осмисленням.
3. Соціально-педагогічна адаптація студентства – це:
 - а) засвоєння людьми норм дорослого життя, включення в систему міжособистісних стосунків суспільства;
 - б) засвоєння молодого людиною норм студентського життя, включення в систему міжособистісних стосунків групи.
4. Вплив на усунення в діях, вчинках, способі життя студента негативних звичок та хибних схильностей, вад характеру та поступову зміну їх на позитивні риси і якості є сутністю поняття:
 - а) самовиховання;
 - б) виховання;
 - в) перевиховання.
5. Назвіть основні психологічні умови становлення студента як суб'єкта навчальної діяльності.
6. Як впливають особливості мотивації на успішність навчальної діяльності?
7. Назвіть стиль педагогічного спілкування, для якого характерно, що у першу чергу оцінюються факти, а не особистість. Головною особливістю даного стилю спілкування є те, що група бере активну участь в обговоренні всього ходу майбутньої роботи та її організації, а викладач тільки стимулює самостійність учнів, намагаючись зайняти позицію «першого серед рівних»
 - а) авторитарний;
 - б) демократичний;
 - в) ліберальний.

II. Похідне слово від „ховати”, „виросувати” - ...

III. Проаналізуйте, які особливості вашого характеру позитивно, а які – негативно впливають на Ваш стиль спілкування із студентами (або учнями).

IV. Педагогічна ситуація. Після декількох занять, студент заявляє вам: «Я не думаю, що ви, як педагог, можете нас чомусь навчити». Ваша реакція:

1. «Ваша справа – вчитися, а вчити – викладача».
2. «Таких, як ви, зрозуміло, я нічому, не зможу навчити».
3. «Можливо, вам краще перейти в інший ВУЗ, або навчатися в іншого викладача».
4. «Ви просто не бажаєте вчитися».
5. «Мені цікаво знати, чому ви так думаєте?»
6. «Давайте поговоримо про це більш детально. У моїй поведінці, мабуть, є щось таке, що викликає у вас такі думки».
7. Ваш варіант відповіді.....

Рекомендована література

Базова

1. Бандурка О. М. Основи педагогічної техніки: навчальний посібник / О. М. Бандурка, В. О. Тюріна, О. І. Федоренко. – Х.: ТИТУЛ, 2006. – 176 с.
2. Барвинский А. А. Курс лекций по психологии и педагогике. Раздел «Психология и педагогика высшей школы»: учебное пособие / А.А.Барвинский. – Сумы: Сумский государственный университет, 2015. – 110с.
3. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти : навч. посібн. для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти / Я. Я. Болюбаш. – К.: ВВП "КОМПАС", 1997. – 64с.
4. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
5. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За ред. В.Г. Кременя. Авторський колектив: М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В.Д.Шинкарук, В.В. Грубенко, І.І. Бабан. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2004. – 384с.
6. Галузинський В. М. Евтух М. Б. Основи педагогіки і психології вищої школи в Україні/ В. М. Галузинський М. Б. Евтух. – К., 1995 – 168 с.
7. Кудіна В. В., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Курс лекцій. / В. В. Кудіна, В. І. Юрченко– К.: КСУ, 2004. – 176 с.
8. Мороз О. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І. Педагогіка і психологія вищої школи. / О. Г. Мороз та ін. – К.: НПУ, 2003. – 267 с.
9. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / В. М. Нагаєв. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.
10. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / З. Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін. ; за ред. З. Н. Курлянд. – 3-е вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 495 с.
11. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи: навчальний посібник для магістрів і аспірантів / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – К. : ТОВ "Філ-студія", 2006. – 320 с.
12. Полякова Г. А. Педагогіка: навчальний посібник / Г. А. Полякова, Т. А. Борова. – Х.: ВД: "ІНЖЕК", 2011. – 374 с.
13. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / М. М. Фіцула. – К.: "Академвидав", 2006. – 352 с.

Допоміжна

1. Авдєєва У. М. Інноваційні комунікативні технології в роботі куратора академгрупи : навч. посібник / У. М. Авдєєва, У. М. Мельникова. – К.: ВД «Професіонал», 2007. – 304 с.

2. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. Підручник / А. М. Алексюк. – К. : Либідь, 1998. – 560 с.
3. Андреев А.А. Педагогика высшей школы. Новый курс / А. А. Андреев. – М.: Московский международный институт эконометрики, информатики, финансов и права, 2002. – 264 с.
4. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи: навч. посібник / Л. В. Артемова. – К. : Кондор, 2008. – 272 с.
5. Артемчук Г. І. Вища школа України: реальність і тенденції розвитку: монографія / Г. І. Артемчук. – К.: Ленвіт, 2004. – 176 с.
6. Боголіб Т. М. Принципи управління вузом : [монографія] / Т.М.Боголіб. – К. : Т-во “Знання”, КОО, 2004. – 204 с
7. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах освіти : навчальний посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти / Болюбаш Я. Я. – К. : ВВП «Компас», 1997. – 278 с.
8. Будах І. Є. Комп’ютерна діагностика навчальної успішності / Будах І. Є. – К.: ЦМК МОЗ України, УДМУ, 1995. – 221 с.
9. Бутенко Н. Ю. Комунікативна майстерність викладача : навч. посіб. / Н. Ю. Бутенко. – К.: КНЕУ, 2005. – 336 с.
10. Вища освіта в Україні: нормативно-правове регулювання. Т.3 / за заг. ред. Л. Горбунової, М.Ф.Степка. – К.: Форум, 2006. – 1616 с.
11. Вища освіта України як фактор цивілізаційного визначення молоді: монографія / авт. кол.: за ред. М. Михальченка. – К.: Пед. думка, 2010.– 312 с.
12. Комп’ютерні технології в освіті: навч. посібн. / Ю. С. Жарких, С. В. Лисоченко, Б. Б. Сусь та ін. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. – 239 с.
13. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 334 с.
14. Драч І. І. Педагогіка вищої школи / І. І. Драч. – К.: Вид. ДВНЗ «Ун-т менеджменту освіти», 2013. – Ч. 2. – 71 с.
15. Дубасенюк О. А. Концептуальні підходи до професійно-педагогічної підготовки сучасного педагога / Дубасенюк О. А. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2011. – 114 с.
16. Козак Н.Л., Шоробура І.М. Університетська освіта: Навчальний посібник/Н.Л. Козак Н.Л., І.М.Шоробура – Львів:»Новий світ-2000», 2011. – 180 с.
17. Комар Ю. М. Основи навчання студента: у 4 кн. / Ю. М. Комар, О. С. Поважний ; заг. ред. В. В. Дорофієнко. – Донецьк: Дон ДУУ. – 2004. – 260 с.
18. Концептуально-методологічні основи проектування методів і засобів діагностики освітніх результатів у вищих навчальних закладах: монографія / за заг. ред. В. І. Лугового, О. Г. Ярошенко. – К.: Педагогічна думка, 2014. – 234 с.

19. Кремень В. Г. Вища освіта в Україні : навч. посіб. / В.Г.Кремень, С. М. Ніколаєнко. – К. : Знання, 2005. – 327 с.
20. Кухаренко В. М. Дистанційне навчання: Умови застосування. Дистанційний курс: навчальний посібник / В. М. Куренко, О.В.Рибалко, Н. Г. Сиротенко; за заг. ред. В. М. Кухаренка. – 3-тє вид. – Х.: НТУ «ХП», «Торгсін», 2002. – 320 с.
21. Локарева Г. В. Педагогічне спілкування: науково-методичний посібник / Г. В. Локарева, Л. І. Міщик, О. О. Почерніна. – Запоріжжя: Запорізький держуніверситет, 2000. – 154 с.
22. Мещанінов О.П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: монографія /О. П. Мещанінов. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили. 2005. – 460 с.
23. Освітній менеджмент: навчальний посібник / за ред. Л. Даниленко, Л. Карамушки. – К.: Шкільний світ, 2003. – 400 с.
24. Педагогіка вищої школи: підручник / за ред. Д.В.Чернілевського. – Вінниця: АМСКП, Глобус-Прес, 2010. – 408 с.
25. Практическая психология для преподавателей / М. К. Тутушкина, В. Л. Васильев, С. А. Волков и др. – М.: Филин, 1997. – 328 с.
26. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / Дж. Равен; пер. с англ. – М.: «Когито-Центр», 2002. – 396 с.
27. Теорія і методика професійної освіти: навчальний посібник/ З. Н. Курлянд [та ін.] ; за ред. З. Н. Курлянд. - К.: Знання, 2012. - 390 с.
28. Університетська освіта: навч.-метод. посіб./ Укладач Г.В.Толканець. – К.: Кондор, 2011. – 182 с.
29. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність / В. В. Химинець. – Тернопіль: Мандрівець, 2009. – 360 с.
30. Хрестоматія з педагогіки вищої школи: навч. посібн. / В. І. Лозова, А. В.Троцько, О. М. Іонова та ін.; за заг. ред. В. І. Лозової. – Х.: Віровець А.П. «Апостроф», 2011. – 408 с.
31. Чельшкова М. Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов: Учебное пособие / Чельшкова М. Б. – М.: Логос, 2002. – 432 с.

Нормативні документи

1. Закон «Про вищу освіту» вод 01.07.2014 № 1556-VII / Електронний ресурс. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/ua>.
2. Питання державної реєстрації вищих навчальних закладів: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 квіт. 2006 № 471 // Урядовий кур'єр. – 2006. – № 73–74. – 18 квітня. – С. 33–34.
3. Положення про вищий навчальний заклад. Про академічну стипендію ім. М. С. Грушевського для студентів та аспірантів вищих навчальних закладів : Постанова Кабінету Міністрів України від 10 березня 2006 № 257 // Урядовий кур'єр. – 2006. – № 61. – 31 березня. – С.12.

4. Про вищу освіту: Закон України від 19 жовт. 2006 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2006. – 64 с. – (Закони України).

5. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2006 р. № 163 // Урядовий кур'єр. – 2006. – № 38. – 24 лютого. – С.13.

Інформаційні ресурси

Всі українські інформаційні ресурси, пов'язані з освітою: організації, вищі навчальні заклади, інформація про системи освіти найбільш розвинених країн, преса, виставки, конференції, фірми та ін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ednu.kiev.ua/>

1. Освітня українська мережа. Міністерство освіти, Інститут змісту і методів навчання, перелік серверів установ, підпорядкованих міністерству освіти України, та ін. – Режим доступу : <http://www.edu-ua.net/>

2. Сервер Першої української комп'ютерної дидактичної лабораторії. Великий путівник з освітніх серверів Інтернет. – Режим доступу: <http://www.dlab.kiev.ua/>.

3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: навчальний посібник / С.С. Вітвицька. Режим доступу:<http://thinbook.org/book/230-osnovi-pedagogiki-vishhoyi-shkoli-navchalnij-posibnik-vitvicka-pp.html>

4. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник [Електронний ресурс]/ А.І. Кузьмінський. – К.: Знання, 2005. – 486 с. Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-text-4039.html>

5. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник [Електронний ресурс] / З.Н. Курлянд. Режим доступу:http://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_kurlyand_zn

6. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник [Електронний ресурс] / В. Л. Ортинський. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/00000000/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_ortinskiy_vl

7. Освітній портал – каталог освітніх ресурсів, новини освіти, вищі навчальні заклади України і Росії. Режим доступу: <http://osvita.org.ua>

8. Педагогика и психология высшей школы. Режим доступу: http://www.krotov.info/lib_sec/shso/71_rost1.html

9. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи. Вища школа як педагогічна система. Режим доступу: <http://www.virtual.ks.ua/students/7488-subject-tasks-main-categories-pedagogics-high-school-as-the-educational-system.html>

10. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник [Електронний ресурс] / Т.І. Туркот. Режим доступу: http://pidruchniki.ws/13680808/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_turkot_ti

11. <http://www.psynavigator.ru/books.php>
12. <http://www.psy.pu.ru/index-php>
13. <http://www.mirknig.com/psihologiya>
14. <http://www.psychologies.ru>
15. Зимняя И. А. Педагогическая психология. Учебник для вузов
Режим доступа: <http://psychlib.ru/mgppu/zim/zim-001-.htm>
16. Барвинский А. А. Курс лекций по психологии и педагогике.
Раздел «Психология и педагогика высшей школы» : учебное пособие. Режим
доступа: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/39510/1/psihology.pdf>
17. Подоляк_Л.Г.,_Юрченко_В.І._Психологія_вищої_школи_(навчал
ьний_посібник) Режим доступа: <http://www.psyh.kiev.ua>